

การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สุปราณี วิชะรังสรรค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2553

**EDUCATIONAL QUALITY MANAGEMENT OF PRIVATE
SCHOOLS IN SAMUTPRAKAN EDUCATIONAL AREA 1**

SUPRANEE WEECHARUNGSUN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Education

Department of Education Management

Graduate School, Dhurakij Pundit University

2010

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องมาจากความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษา และ ดร.สมานจิต ภิรมย์รัตน์ ผู้ซึ่งประสิทธิ์ประสานวิชา ความรู้ตลอดจนให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยเสมอมา รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.เยาวลักษณ์ ราชแพทยาคม รองศาสตราจารย์ จิตภา สุนาลัย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งอาจารย์โชติ แยมแสง ที่ท่านได้ให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะด้วยความ เอาใจใส่เสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการจัดการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอด ประสบการณ์อันมีค่าให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา ในระดับมหาบัณฑิตศึกษา ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตแห่งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ เครื่องมือวิจัยและขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาการ หรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1

สุดท้ายขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว และคณะครูในโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานทุก คนที่ได้ให้กำลังใจให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดเก็บข้อมูล งานวิจัยประสบความสำเร็จ

สุปราณี วิชะรังสรรค์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
1.6 สมมติฐานในการวิจัย.....	7
1.7 นิยามศัพท์.....	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 การจัดการศึกษาเอกชนในประเทศไทย.....	11
2.2 การจัดการคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา.....	27
2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา.....	34
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3. วิธีดำเนินการ.....	53
3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	53
3.2 ประชากร.....	54
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	55
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

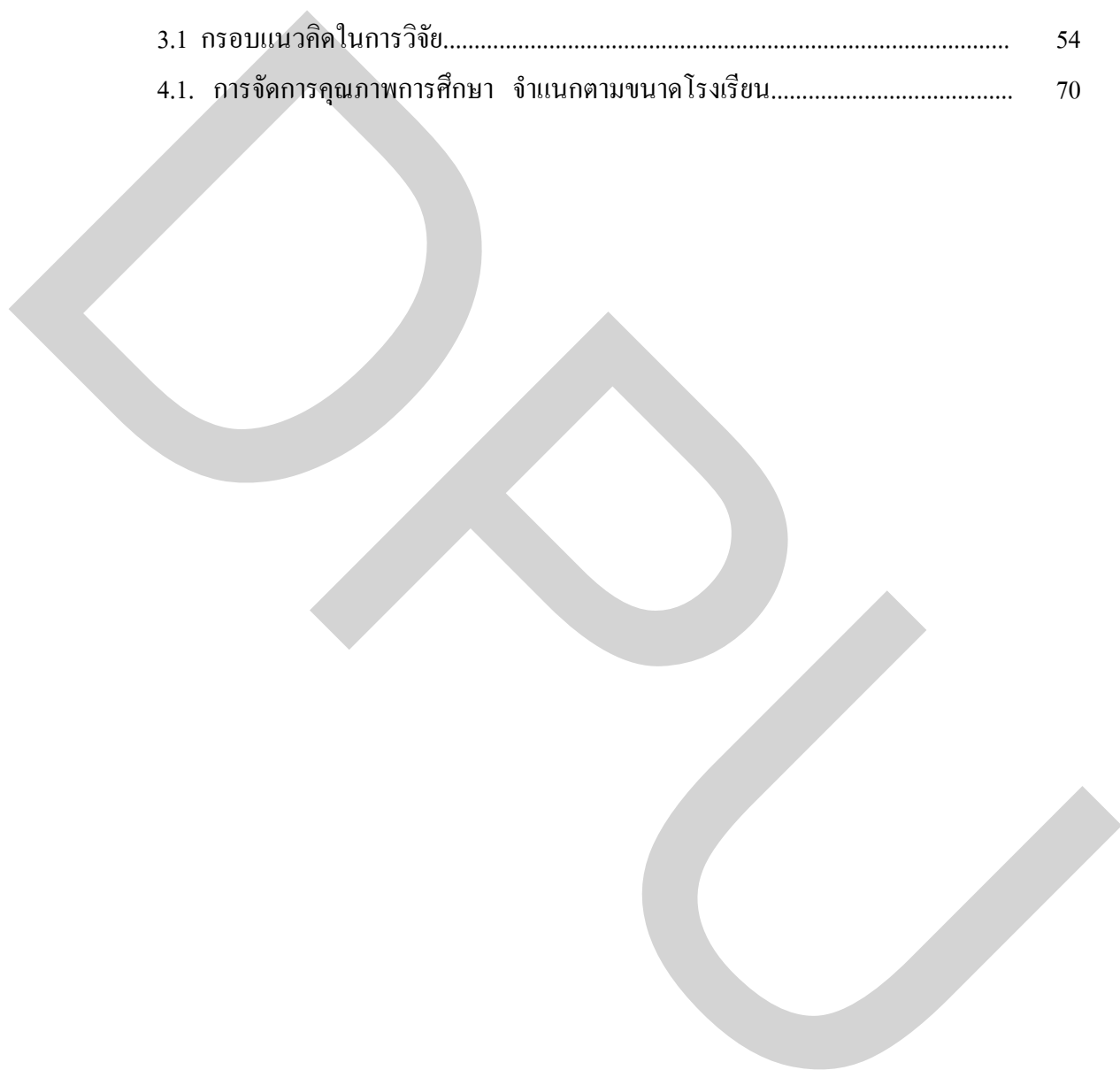
	หน้า
4. ผลการวิจัย.....	59
4.1 การวิเคราะห์สถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	60
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา.....	62
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	69
4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหา และข้อเสนอแนะ.....	75
5. สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	82
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	85
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	89
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	101
แบบสอบถาม.....	102
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	110
ประวัติผู้เขียน.....	111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างคุณภาพ ปีการศึกษา 2552.....	22
2.2 หลักเกณฑ์การจำแนกขนาดโรงเรียน.....	35
3.1 โรงเรียนและขนาดโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1.....	55
4.1 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา.....	60
4.2 สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมทั้ง 3 ด้าน.....	62
4.3 สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านบริหารการศึกษา.....	63
65 ภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	65
4.5 สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดกิจการนักเรียน.....	67
4.6 เปรียบเทียบสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	69
4.7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านบริหารการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	71
4.8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอนจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	72
4.9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านการจัดกิจการนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	73
4.10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	74
4.11 สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ ด้านบริหารการศึกษา.....	75
4.12 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน.....	77
4.13 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านการจัดกิจการนักเรียน.....	80

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54
4.1. การจัดการคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	70

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
ชื่อผู้เขียน	สุปราณี วิชะรังสรรค์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียน 2) เปรียบเทียบสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน 3) ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการดำเนินงานการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 38 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมมีการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านบริหารการศึกษา โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีแผนภูมิการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีแผนปฏิบัติการประจำปี มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผน มีคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ และมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จที่ชัดเจน

1.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียนมีโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวมมีสภาพความเป็นจริงการจัดการคุณภาพ การศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยโรงเรียนมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีรับผิดชอบและมีระเบียบ วินัย มีการจัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่ พึงประสงค์อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัย มีการกำหนด กฎระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง

2. การเปรียบเทียบขนาดโรงเรียนกับสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียน เอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบความแตกต่าง โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการจัดการคุณภาพโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

3. ปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการจัดการคุณภาพการศึกษา

3.1 ผลการศึกษาปัญหา ในการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ใน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 นั้นพบปัญหาในการจัดการคุณภาพการศึกษาไม่มากนัก โดยด้านการบริหารการศึกษา พบปัญหาในเรื่องการกระจายอำนาจการบริหาร การประสานงาน และการมอบหมายงานที่ไม่ชัดเจน ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนพบปัญหา เกี่ยวกับบริเวณพื้นที่จำกัดไม่สามารถเอื้ออำนวยและส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับ ความต้องการของนักเรียน ส่วนด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการแนะแนวที่ยัง ไม่ครบถ้วนทุกด้าน

3.2 ข้อเสนอแนะการจัดการคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน คือ ด้านบริหารการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะให้มีการส่งเสริมให้บุคลากรมี ความรู้ความเข้าใจในการจัดการคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ร่วมกันวิเคราะห์ กำหนด เป้าหมาย และวิธีพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมี ข้อเสนอแนะว่าควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้สอดคล้องกับ ความสามารถและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ ทั้งยังสามารถ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจะทำให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ และด้านกิจกรรมนักเรียน มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดบริการแนะแนว นักเรียนครบทุกด้านทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และด้านอื่นๆ

Thesis Title	Educational quality management of private schools Samutprakan Educatonal Area 1
Author	Supranee Weecharungsun
Thesis Advisor	Professor Dr. Wallapa Devahastin Na Ayudhya
Department	Educational management
Academic year	2010

ABSTRACT

The purposes of this descriptive research were: 1. To study the state of educational quality management of private schools in Samutprakan Educatonal Area 1, 2. To study problems and suggestions for the process of educational quality management, and 3. To compare educational quality management among different school size. Samples used in the study were composed of school administrators, administrator-assistants and heads of academic affairs or teachers working for educational quality with the total of 114 in 38 private schools in Samutprakan Educational Area 1. The research instruments were questionnaires.

The results of the study were as follows:

1. The educational quality management in private schools in Samutprakan Educational Area 1 was at the high level in overall, with details described that:

1.1 In education administration, the level of educational quality management was high. The schools clearly had organization management charts, blue-print-administration structure, annual plans, activities correlated to the plans, job descriptions and responsibility charts, development plans, strategic plans and indicators of achievement.

1.2 In curriculum and learning management in general, the level of educational quality management was high. The schools had curriculum structures in accordance with basic education curriculum, learning contents relating to the core curriculum and the curriculum structures served school vision, mission and learners' prospective characters.

1.3 In student activity, the level of educational quality management was the highest. The schools encouraged their students in responsibility and discipline. Student activities

were focused on ethical and moral skills and other characters according to students' interest and maturity. There were rules and regulations for students and those who were responsible for that.

2. In comparing school sizes; small-size schools had less educational quality management than medium and large-size schools.

3. Problems and suggestions in educational quality management were as follows:

3.1 There were few problems in schools in is study. In administration, some problems were on decentralization, cooperation, and job description. In curriculum and learning management, schools had limited space to cope with learning activities and students' requirement. In activity, student counseling and consulting were to be expanded to cover fields of study.

3.2 Suggestions in each area were that: In administration, school staff should be regularly trained in educational quality management, analytical skills, target oriented skills and educational quality development methods. In curriculum and learning management, students should have more chance to take part in learning activity in order to encourage them to be self-learners and be able to apply to real life situation. In student activity, counseling services should be provided to students in all fields, such as education, career and others.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ว่าเป็นการกระจายอำนาจการบริหาร การจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) ซึ่งการดำเนินการให้บรรลุตามหลักการดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้นำชุมชนและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น ยุทธศาสตร์หลักในการสร้างกลไกและเป็นพลังขับเคลื่อนในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกระจายอำนาจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างความ เข้มแข็ง สร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และสร้างความเชื่อมั่นให้ทุกฝ่ายสามารถ ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่มี องค์กรประกอบหลายประการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ การ จัดการศึกษาจึงเป็นความจำเป็นที่ ทุกประเทศต้องดำเนินการ เพื่อยกระดับคุณภาพประชากร และ เพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระหว่างประเทศ

การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน คือการพัฒนา คุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิดความ ประพฤติปฏิบัติ ฯลฯ โดยคาดหวังว่าคนที่มีความรู้จะทำให้สังคมมีความมั่นคง สงบสุข เจริญก้าวหน้าทันโลก แข่งขันกับสังคมอื่นในเวทีระหว่างประเทศได้ คนในสังคมมีความสุข มี ความสามารถประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ร่วมกันได้อย่างสมานฉันท์ การ จัดการศึกษามีหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในสถานศึกษา นอกสถานศึกษา หรือตาม อัยาศัย ย่อมขึ้นกับความเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มที่แตกต่างกันไป โดยที่ การ จัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องดำเนิน ไปอย่าง ต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีการ

ดำเนินการ มีทรัพยากรต่างๆ สนับสนุน และต้องมีกระบวนการประเมินผลการจัดการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ด้วย ทั้งนี้ ผลผลิตของการจัดการศึกษาได้แก่ผู้ที่ได้รับการศึกษา ส่วนผลลัพธ์หรือผลสะท้อนสุดท้ายคือการผลิตเมืองที่มีคุณภาพ และสภาพสังคมที่พึงประสงค์

ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ที่ว่า

“...งานด้านการศึกษาเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชาติ เพราะความเจริญและความเสื่อมของชาตินั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาของชาติเป็นข้อใหญ่ ตามข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้ว ขณะนี้บ้านเมืองของเรามีพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งมีสัญญาณบางอย่างเกิดขึ้นด้วยว่าพลเมืองของเรบางส่วนเสื่อมทรามลงไปในความประพฤติและจิตใจ ซึ่งเป็นอาการที่น่าวิตก ถ้าหากยังคงเป็นอยู่ต่อไปเราอาจจะเอาตัวไม่รอดปรากฏการณ์เช่นนี้ นอกจากเหตุอื่นแล้วต้องมีเหตุมาจากการจัดการศึกษาด้วยอย่างแน่นอน เราต้องจัดงานด้านการศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น...” (อ้างอิงจากวารสาร มหกรรมวิชาการการศึกษาเอกชน, 2552)

พระราชดำรัสดังกล่าวเป็นข้อสรุปที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของการศึกษาในการพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) จึงหันมาเน้นในเรื่องของการพัฒนาคน หรือยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการ แนวคิด และกรอบการประเมินคุณภาพการศึกษาของสมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2542: 149) ที่กล่าวว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คุณภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจสำคัญยิ่งและคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ส่วนหนึ่งจะมาจาก การได้รับการศึกษา ในขณะที่สังคมโลกที่พัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญของคุณภาพของคนในชาติ โดยมีความเชื่อว่าหากคนได้รับการพัฒนา ได้รับการศึกษาที่ดีที่สุดมีคุณภาพมากที่สุด จะสามารถช่วยพัฒนาการเมือง พัฒนาสังคม พัฒนาเศรษฐกิจ และพัฒนาประเทศชาติเป็นภาพรวมต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 6) สรุปได้ดังนี้

“การปฏิรูปการเมืองไทยไม่มีวันสำเร็จได้ ถ้าคนในสังคมมีระดับคุณธรรมและวัฒนธรรมต่ำทราม”

“เศรษฐกิจของประเทศไทยไม่มีทางแจ่มใส ถ้าคุณภาพคนและคุณภาพแรงงานยังอ่อนล้า”

“ความยากจนของประชาชนไม่มีกองทุนใดมาเติมเต็มได้พอ ถ้าขาดกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษา”

“การแข่งขันในสังคมโลกยุคที่ไทยจะมองเห็นชัยชนะ หรือแม้แต่จะวิ่งตามทัน
ถ้าการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยียังล่าหลัง”

สอดคล้องกับคำกล่าวของนักการศึกษาสหรัฐอเมริกาชื่อ Ernest L. Boyer (1985) ที่กล่าวเอาไว้ว่า “ความเข้มแข็งของสหรัฐอเมริกาไม่ได้ฝากไว้กับเทคโนโลยี แต่ฝากไว้กับศักยภาพของอนุชนรุ่นต่อไป การศึกษาจึงเป็นกองทุนสำหรับอนาคตของชาติ” (จิตรลดา ศิริรัตน์ และคณะ, 2546: 2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 4 ได้นิยามคำ “การศึกษา” หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547:2)

สรุปได้ว่า การศึกษามีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาคนให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ การศึกษามีหน้าที่เตรียมคนให้สามารถแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม การศึกษามีหน้าที่เตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นบทบาทภาระหน้าที่ของการศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้คนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมปัจจุบันและในอนาคต

ที่ผ่านมากระบวนการศึกษาไทยยังทำหน้าที่ได้ไม่สมบูรณ์ในการพัฒนาคุณภาพประชากร ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์หลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเอกภาพในการจัดการศึกษา ด้านคุณภาพมาตรฐานหรือรูปแบบวิธีการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อเนื่องถึงคุณภาพผู้เรียน ดังปรากฏให้ประจักษ์จากประสิทธิภาพการผลิตของแรงงานไทยในปีพ.ศ. 2542 ต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียถึง 2 เท่า และเป็น 7 เท่าของสหรัฐอเมริกา หรือจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยก็มีพัฒนาการต่ำลงเรื่อยๆ โดยในปี พ.ศ.2540 อยู่ในอันดับที่ 32 พ.ศ. 2541 อันดับที่ 43 พ.ศ. 2542 อันดับที่ 46 และในปี พ.ศ. 2543 อยู่ในอันดับที่ 47 ซึ่งเป็นอันดับเกือบสุดท้าย สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาของไทยที่ยังต่ำกว่าประเทศต่างๆ อย่างชัดเจน (จิตรลดา ศิริรัตน์ และคณะ, 2546: 2) และจากรายงานการศึกษาไทยในเวทีโลก พบว่านักเรียนไทยมีความอ่อนด้อย เมื่อเทียบกับนานาชาติรวมทั้งประเทศในเอเชียด้วยกัน ทั้งในด้านการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยเฉพาะการอ่าน คณิตศาสตร์ และการแก้ปัญหา โดยนักเรียนไทยได้คะแนนอยู่ในกลุ่มต่ำ ในขณะที่เกาหลี ญี่ปุ่น ฮังการี ได้คะแนนอยู่ในกลุ่มสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน

การอ่าน พบว่า ไทยมีทักษะด้านการค้นหาสาระจากข้อความที่อ่านค่อนข้างต่ำกว่าด้านอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549: ๓)

สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษาของประชากรไทยยังอยู่ในภาวะถดถอย ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด วิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะช่างสงสัยและใฝ่หาคำตอบ กระบวนการเรียนรู้ เรียนแต่วิชา รู้แต่หนังสือ ชีวิตนักเรียนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ถูกล้อมกรอบด้วยตารางสอนและห้องเรียน ครูยังเป็นผู้อ่านใจ มีความรู้มากที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนมีหน้าที่และปรับตัวให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวิธีการสอนของครู สัดส่วนการฝึกคิดวิเคราะห์ การฝึกปฏิบัติ และการอบรมบ่มนิสัยยังมีน้อยกว่าการท่องเนื้อหา สถานศึกษาจึงไม่เป็นโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่มีสภาพเป็นโรงสอน

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในฐานะที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาเป็นฝ่ายผลิตบุคลากรในสาขาต่างๆ เพื่อป้อนให้แก่ทุกวงการและทุกภาคของการพัฒนาการศึกษานั้นนอกจากจะทำหน้าที่ผลิตกำลังคนให้มีคุณสมบัติตามความต้องการของผู้ใช้เพื่อตอบสนองการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังต้องฝึกคนให้เกิดการเรียนรู้และเกิดทักษะ สามารถนำความรู้ไปปรับให้เข้ากับสังคม ด้วยภาระอันหนักเช่นนี้ ประกอบกับการเพิ่มอย่างรวดเร็วของประชากรในช่วงที่ผ่านมา รัฐ โดยลำพังไม่สามารถจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างหลากหลายและทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของรัฐไม่สามารถจัดได้หรือ ได้ไม่เพียงพอ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดของรัฐในด้านทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณและด้านบุคลากร รัฐจึงได้เปิดโอกาสให้เอกชนที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น

การสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาช่วยจัดการศึกษาทุกระดับ เป็นเจตนารมณ์ของรัฐที่ปรากฏชัดเจนมาทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นย้ำถึงการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของเอกชน นอกจากนี้ นโยบายของรัฐบาลปัจจุบันได้ระบุไว้ชัดเจนเช่นเดียวกัน

การจัดการศึกษาของภาคเอกชนมีการพัฒนาการมายาวนานเริ่มจากสมัยกรุงศรีอยุธยาเรื่อยมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีการตั้งโรงเรียนราษฎร์แห่งแรกในปี พ.ศ. 2394 ซึ่งเป็นโรงเรียนของนางแมททูน (Mrs. Mattoon) มิชชันนารีชาวอเมริกัน หลังจากนั้นการจัดการศึกษาของเอกชนจึงเริ่มมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนได้ดำเนินการได้บัพัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ที่ได้กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม

และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมและรัฐบาลยังได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยสนับสนุนให้เอกชน องค์กรวิชาชีพและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเอกชนมีอิสระในการบริหารการจัดการอย่างมีคุณภาพ เน้นบทบาทของรัฐในการส่งเสริมและสนับสนุน นอกจากนั้นการดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชนจะต้องมุ่งเน้นคุณภาพเป็นหลัก คือ จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการคือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจสอดคล้องกับแนวนโยบายและแผน รวมทั้งหลักสูตรที่กำหนด

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการศึกษาเอกชนจะเห็นว่า ปัจจุบันนี้สถานศึกษาเอกชนกำลังประสบปัญหาในหลายประการ พอจะสรุปได้ 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ ปัญหาจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ นโยบายของรัฐ สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป การขยายตัวของโรงเรียนรัฐบาลลดจนความนิยมของผู้ปกครอง ส่วนปัญหาจากปัจจัยภายในนั้น ได้แก่ สถานภาพทางการเงินของโรงเรียน จำนวนนักเรียนที่ลดลง บทบาทของผู้บริหารและครูอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงประเด็นเรื่องขวัญและกำลังใจของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาตามความมุ่งแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญอันดับแรก ในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอนทัดเทียมกับโรงเรียนของรัฐ และความเชื่อมั่นศรัทธาในหมู่ผู้ปกครองที่จะส่งบุตรหลานเข้ามาใช้บริการการศึกษา

สถานศึกษาเอกชน ในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการมีทั้งสิ้น 81 โรงเรียน ซึ่งสถานศึกษาเหล่านี้ นับว่ามีบทบาทสำคัญมากต่อประชาชนในชุมชนและสังคม เนื่องจาก จังหวัดสมุทรปราการ พื้นที่โดยรวมส่วนใหญ่มีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร ทำให้ที่ตั้งเหมาะสมกับการเป็นเมืองอุตสาหกรรม มีสถานประกอบการและโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 3,670 แห่ง มีการอพยพเคลื่อนย้ายเข้าออกของประชากรจากชุมชนหลายแห่งอยู่ตลอดเวลา ในปี พ.ศ. 2550 มีประชากรทั้งสิ้น 782,578 คน ประชากรในวัยเรียนอายุ (3 - 17 ปี) จำนวน 168,810 คน มีสถานศึกษาทั้งสิ้น 174 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1, 2549: 8) ดังนั้น โรงเรียนเอกชนในสมุทรปราการ จึงมีบทบาทสำคัญ ในการแบ่งเบาภาระของรัฐ และของผู้ปกครองในการให้บริการการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน สำหรับใช้เป็นแนวทาง ในการให้การสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนใน เพื่อให้เป็นไปตาม

เจตนารมณ์และจุดมุ่งหมายแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และผลที่ได้ก็คือผู้เรียนที่เป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมนั่นเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

1.2.3 เพื่อศึกษา ปัญหา และ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน

1.3 การศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักเกณฑ์ที่สำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กำหนดไว้ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังรายละเอียดในหน้า 53 และหน้า 54

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ด้านเนื้อหา การวิจัยมุ่งศึกษาสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนดไว้ รวม 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านบริหารการศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และ 3) ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

1.4.2 กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเอกชน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน จำนวน 114 คน จากโรงเรียนเอกชน 38 โรงเรียน เนื่องจากจำนวนประชากรมีน้อย ผู้วิจัยจึงใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษา

1.5 ประโยชน์ของการวิจัย

1.5.1 ได้ข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1.5.2 สามารถใช้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการ การวางแผนปฏิบัติงาน

1.5.3 ส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน โดยเฉพาะด้านคุณภาพการศึกษา

1.6 สมมติฐานในการวิจัย

การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียน ต่างกัน มีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน

1.7 นิยามศัพท์

การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน หมายถึง การควบคุมดูแลและดำเนินงาน ในสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐาน ประกอบด้วยปรัชญาและเป้าหมายการศึกษา โครงสร้าง การบริหารโรงเรียน การจัดการบุคลากร การบริหารการเงิน ตลอดจนหลักสูตร หลักสูตร สถานศึกษาการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดบริการและสวัสดิการ การปกครองนักเรียนและกิจกรรมต่างๆ

ด้านบริหารการศึกษา ประกอบด้วย ปรัชญาและเป้าหมายการศึกษา โครงสร้างการบริหาร การจัดการบุคลากร การบริหารการเงิน หมายถึง สถานศึกษามีปรัชญาที่สนองความต้องการของชุมชนและใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนเข้าใจ ปรัชญาตรงกันและมีความสอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาของชาติ สถานศึกษามีแผนภูมิ โครงสร้างการบริหารงาน มีคำสั่งมอบหมายงานและผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน มีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ และตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีแผนปฏิบัติการ ประจำปีและกิจกรรมสอดคล้องกับทุกแผน มีคู่มือแนวปฏิบัติให้กับบุคลากรครบถ้วนทุกฝ่ายและให้การสนับสนุนการจัดตั้งทีมปฏิบัติการเฉพาะกิจ ครู-บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความพึงพอใจในการทำงานและรักองค์กรทำให้อัตราการลาออกและการทำผิดวินัยน้อยลง ผู้บริหารวางระบบกลไกที่ดีในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีการตรวจสอบและรายงานด้านการเงินอย่างเป็นระบบและโปร่งใสมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นสิ่งที่สำคัญจะต้องประกอบด้วย ปรัชญาและเป้าหมายการศึกษา โครงสร้างการบริหารโรงเรียน การจัดการบุคลากร การบริหารการเงิน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่นทันสมัย มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และท้องถิ่น ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความสามารถของผู้เรียน มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม โครงสร้างของหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีการประเมินผลสภาพจริงและนำไปพัฒนาผู้เรียน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตามมาตรฐานที่เขตพื้นที่กำหนด ผู้เรียนรู้จักแสวงหาวิธีการเรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ สถานศึกษาจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนและจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน มีสื่อที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ห้องเรียนสะอาด มีระเบียบ และสวยงาม

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดบริการ และสวัสดิการ การปกครองนักเรียน กิจกรรมต่างๆ หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุมทั้ง 8 กลุ่มสาระ มุ่งเน้นปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์ต่อสังคม กิจกรรมจะต้องสนองต่อความสนใจและความถนัดเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน จัดบริการโภชนาการและสุขภาพาลดถูกสุขลักษณะ จัดสวัสดิการ ให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความจำเป็น ให้บริการแนะแนวทุกกลุ่มและทุกด้านเป็นระบบและทั่วถึง สถานศึกษากำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในตนเอง ติดตามความประพฤติและให้การดูแลนักเรียนอย่างห่วงใยและใกล้ชิด ใช้ข้อมูลด้านความประพฤตินักเรียนมาพัฒนางานปกครอง กิจกรรมมุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ และติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ขนาดโรงเรียน หมายถึง สภาพทางกายภาพในโรงเรียนโดยกำหนดตามจำนวนนักเรียนทั้งหมด ที่เปิดสอนระดับเดียวหรือรวมหลายระดับ คือ

1. ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน 1 - 300 คน
2. ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 301 - 1,000 คน
3. ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 1,000 คนขึ้นไป

การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่คณะบุคคลและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันวางแผนดำเนินการเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่

พึงประสงค์ตามที่ชุมชนต้องการ ได้แก่ ปรัชญาและเป้าหมายการศึกษา โครงสร้างการบริหาร โรงเรียน การจัดการบุคลากรและการบริหารการเงิน

ปรัชญาและเป้าหมายการศึกษา หมายถึง การกำหนดสาระสำคัญในการจัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับหลักแนวคิดและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ โดยมีแนว ดำเนินงานที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดความคุ้มค่า ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวข้องกับ โรงเรียนมีความเข้าใจปรัชญาและเป้าหมายดังกล่าวตรงกัน

โครงสร้างการบริหารโรงเรียน หมายถึง มีการจัดโครงสร้างการบริหาร แนวปฏิบัติ ธรรมเนียมในโรงเรียน ระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ รวมถึงงานด้านพัฒนา บุคลากรการทำงานเป็นทีมด้วย การเปิดโอกาสให้ทุกคนให้ทุกคนแสดงความคิดเห็น มีการกำหนดขอบข่ายสาระการกำกับ ตรวจสอบและรายงานที่ครอบคลุมเป้าหมายและจุดเน้นการ พัฒนาของโรงเรียนชัดเจน

การจัดการบุคลากร หมายถึง การจัดเตรียมอาจารย์ และฝ่ายสนับสนุนการศึกษาที่มี ความรู้ความสามารถ เพื่อทำหน้าที่ให้ความรู้ด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน พร้อมทั้งส่งเสริมการทำงานเป็น ทีมและความรักองค์กร

การบริหารการเงิน หมายถึง การจัดระบบการงบประมาณรายได้ รายจ่าย ที่ก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน มีแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ มีการตรวจสอบและรายงานการเงินอย่างเป็นระบบ

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การเตรียมเนื้อหาสาระความรู้วิชา ต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัยและ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ท้องถิ่น และผู้เรียน รวมถึงมีการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนเป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ อย่างถูกต้องตามระเบียบ หรือหลักการวัดผลและประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยสามารถแสวงหาวิธีเรียนที่เหมาะสมกับตนเองได้และรู้จักนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

การจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เช่น บรรยากาศที่เต็มไปด้วยความอบอุ่น

ห้องเรียนสะอาดเรียบร้อยเป็นระเบียบ สว่าง กว้างขวางพอเหมาะ มีมุมวิชาการส่งเสริมความรู้ มีการตกแต่งห้องให้สดใส แรงจูงใจให้ผู้เรียนรักการเรียน ชอบมาโรงเรียน

ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน หมายถึง การกำหนดระดับสภาพความสำเร็จที่ระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและระดับโรงเรียนต้องการตามความเหมาะสมด้านศักยภาพ หรือพื้นฐานความสามารถของผู้เรียนที่ผ่านการเรียนในรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดในหลักสูตร

การจัดกิจการนักเรียน หมายถึง การจัดบริการพัฒนาผู้เรียนและสวัสดิการต่างๆ รวมถึง ระบบการปกครองนักเรียน และการส่งเสริมกิจกรรมด้านต่างๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและวัยของนักเรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ เพิ่มเติมจากกิจกรรมที่จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม

การจัดบริการและสวัสดิการ หมายถึง การให้บริการในรูปแบบของกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกๆ ด้าน มีบริการแนะแนว สวัสดิการช่วยเหลือให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนได้เต็มที่

การปกครองนักเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบแบบแผนโดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ให้ผู้เรียนรู้จักหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ และส่งเสริมความมีระเบียบวินัยในตนเอง

กิจกรรมต่าง ๆ หมายถึง การถือโอกาสส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการ โครงการ การสร้างองค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้

โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้เป็นของรัฐบาล ดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเพื่อศึกษา เรื่องการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตาม หัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 การจัดการศึกษาเอกชนในประเทศไทย
- 2.2 การจัดการคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การจัดการศึกษาเอกชนในประเทศไทย

การจัดการศึกษาของเอกชนตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน พอสรุปตามหัวข้อได้ดังนี้

2.1.1 สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้หลายประการ ประกอบด้วย 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล โดยกล่าวถึงความมุ่งหมายและหลักการ สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ระบบการศึกษา แนวการจัดการศึกษา ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา รวมทั้งเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งสรุปสาระสำคัญของสาระสำคัญได้ดังนี้

หมวดที่ 1 ความมุ่งหมายและหลักการ (มาตราที่ 6-9)

1. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม และให้ยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการมีส่วนร่วมของสังคม
2. กระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติ ชีวิต และสังคม ทั้งในความเป็นไทยและสากล

3. การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักเอกภาพ ด้านนโยบายหลากหลายในการปฏิบัติ กระจายอำนาจ ระดมทรัพยากรและการมีส่วนร่วม กำหนดมาตรฐานและประกันคุณภาพ

หมวดที่ 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา (มาตราที่ 10-14)

1. การประกันสิทธิการศึกษาขั้นพื้นฐาน รัฐต้องมีหน้าที่จัดการศึกษาให้บุคคล มีสิทธิและโอกาสเสมอกัน โดยการรับรองการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

2. หน้าที่ในการจัดการศึกษา บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตร หรือบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนต้องจัดให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว

3. สิทธิในการจัดการศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องเป็นไปตามกฎกระทรวง

4. สิทธิประโยชน์จากการจัดการศึกษา เมื่อจัดการศึกษาแล้วประชาชนก็ย่อมมี สิทธิประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งจากรัฐ ดังนี้

(1) การสนับสนุนจากรัฐด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้จัดการ ศึกษาภาคประชาชนมีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษา แก่บุตร หรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล เช่น อาจช่วยเหลือทางวิชาการ การแนะนำให้ คำปรึกษา การเทียบโอนความรู้ประสบการณ์

(2) รัฐพึงจัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ ครอบครัวหรือกลุ่มประชาชน

(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาสิ่งที่รัฐจะ สนับสนุนนอกจากเงินอุดหนุน

หมวดที่ 3 ระบบการศึกษา (มาตราที่ 15-21)

1. การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ (1) การศึกษาในระบบ (2) การศึกษานอก ระบบ และ (3) การศึกษาตามอัธยาศัย ทั้ง 3 รูปแบบนี้สามารถเทียบโอนกันได้ สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถจัดการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบหรือรูปแบบใดรูปแบบ หนึ่ง

2. ระดับการศึกษา แบ่งออกได้หลายระดับแล้วแต่วัตถุประสงค์ของผู้จัด เช่น การศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา เป็นต้น

หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา (มาตราที่ 22-30)

1. ต้องยึดหลักว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ให้ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดและต้องให้แต่ละคนสามารถพัฒนาตามความถนัด ความสนใจ

2. เนื้อหาสาระของการศึกษาทุกระบบทุกรูปแบบ ต้องเน้นความรู้คู่คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ โดยการบูรณาการ(ผสมผสาน) ตามความเหมาะสมของระดับการศึกษา

3. เนื้อหาสาระของวิชาความรู้ ที่ต้องนำไปกำหนดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก และความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องเหล่านี้คือ ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้ และทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(3) ความรู้และการประยุกต์ใช้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะในด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

4. การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึกการปฏิบัติ

(4) ผสมผสานความรู้และคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ทุกกิจกรรม

(5) จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

(6) การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ ผู้เรียนและผู้สอนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมทั้งประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนในการจัดการเรียนรู้

5. รัฐต้องส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ฯลฯ

6. ให้สถานศึกษาประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ โดยพิจารณาจากความประพฤติ การแสดงออก การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ตามความเหมาะสมของวิชา รูปแบบ และระดับของการศึกษา

7. ให้สถานศึกษา ใช้วิธีการหลากหลายในการคัดเลือกเข้าเรียนต่อ และให้นำผลการประเมินในระดับก่อนนั้นมาพิจารณาประกอบด้วย

8. หลักสูตรแกนกลาง ของการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดโดยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตร (ทั้งที่เป็นวิชาการ วิชาชีพ ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม) ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาความต้องการและภูมิปัญญาท้องถิ่น

หมวดที่ 5 การบริหารและการจัดการศึกษา

ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐ (มาตราที่ 31-40)

1. กระทรวงมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริม กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และประเมินผลการจัดการศึกษา

2. การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรง

ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา 41,42)

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน (มาตราที่ 43-46)

รัฐส่งเสริมให้เอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับทุกประเภท ในกรณีที่เอกชนจัดการศึกษาในโรงเรียน โรงเรียนต้องเป็นนิติบุคคล และใช้หลักการกระจาย

อำนาจ โดยรัฐไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับควบคุมการจัดการศึกษาของเอกชนเกินความจำเป็น รัฐจะเข้ามากำกับดูแล และประเมินคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาเอกชน เช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

หมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (มาตราที่ 47-51)

1. มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพ ทั้งนี้ ครอบคลุมสถานศึกษาทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงระดับปริญญา

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของแต่ละสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด เช่น เขตพื้นที่เทศบาล กทม. ที่ต้องกำกับดูแลติดตามประเมิน และพัฒนาตนเอง โดยอาศัยมาตรการและใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน

3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้จัดตั้ง “สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา” มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) พัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อให้มีการตรวจคุณภาพของสถานศึกษา

(2) ประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งทุก 5 ปี

(3) จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด สำหรับสถานศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐานตามกำหนดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด

หมวดที่ 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (มาตราที่ 52-57)

กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง

หมวดที่ 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา (มาตราที่ 58-62)

1. รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพ และความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

2. ให้มีระบบตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษานโยบายจัด

การศึกษาและคุณภาพมาตรฐานการศึกษาโดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานของรัฐ
ที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก

หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (มาตราที่ 63-69)

รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ ที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียงโทรทัศน์ วิทยุ
โทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษา และต้อง
ส่งเสริมให้มีการผลิตแบบเรียน สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ มีการพัฒนานวัตกรรมทั้ง
ด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ มีคุณภาพและ
ประสิทธิภาพ

ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้มี
ความรู้และทักษะเพียงพอในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รัฐต้องส่งเสริมให้มีการ
วิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และการ
ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาของ
ประเทศที่จะนำไปสู่ การปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยและประเทศไทย

2.1.2 สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ประกอบด้วย 5 หมวด 1
บทเฉพาะกาล ดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

หมวดที่ 1 (มาตรา 8-16) คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีหน้าที่
เสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน ส่งเสริม สนับสนุนด้าน
วิชาการ การประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาเอกชน
ตลอดจนติดตามตรวจสอบ และประเมินผล และดำเนินการจัดสรรเงินอุดหนุน
การศึกษาเอกชน

หมวดที่ 2 (มาตรา 17-119) โรงเรียนในระบบ แบ่งออกเป็น 11 ส่วน ได้แก่ การ
จัดตั้งและการดำเนินการ ทรัพย์สินและบัญชี การอุดหนุนและส่งเสริม กองทุน การ
สงเคราะห์ การคุ้มครองการทำงาน การกำกับดูแล จรรยา มารยาท วินัยและหน้าที่
การโอนใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนในระบบ การเลิกกิจการและการชำระบัญชีและ
การอุทธรณ์

หมวดที่ 3 (มาตรา 120-127) โรงเรียนนอกระบบ ประเภทและลักษณะของโรงเรียนนอกระบบ การจัดตั้ง การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรของโรงเรียนนอกระบบให้เป็นที่ไปตามคณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวดที่ 4 (มาตรา 128-129) พนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในโรงเรียนในระหว่างเวลาทำการ จะต้องแสดงบัตรประจำตัว และให้ผู้ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับอำนาจความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

หมวดที่ 5 (มาตรา 130-154) บทกำหนดโทษ จัดตั้งโรงเรียนในระบบ นอกระบบโดยไม่ได้รับอนุญาต จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือเปิดการเรียนการสอนผิดไปจากรายละเอียดที่ระบุไว้ หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมผิดไปจากอัตราที่ระบุไว้ หรือไม่ปฏิบัติตามมาตราต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

บทเฉพาะกาล (มาตรา 155-161) ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิภาระผูกพันทั้งปวง เงินรายได้ของกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาการศึกษาโรงเรียนเอกชนในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นกองทุนส่งเสริมโรงเรียนในระบบ

ให้โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นโรงเรียนในระบบหรือนอกระบบ ให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้แทนของนิติบุคคล ทั้งนี้จะต้องให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการจัดทำตราสารจัดตั้งของโรงเรียนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และดำเนินการให้มีคณะกรรมการบริหารภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

2.1.3 สรุปประวัติและความเป็นมาของการศึกษาเอกชน

สำหรับความเป็นมาของการศึกษาเอกชนนี้ ผู้วิจัยแบ่งเป็น 4 สมัย คือ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อให้เห็นวิวัฒนาการของการศึกษาเอกชนอย่างต่อเนื่อง ดังมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้ (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2532:7-12)

สมัยสุโขทัย สมัยสุโขทัยนั้นจัดการศึกษาโดยบรร 3 บ้าน วัด วัง การศึกษาที่บ้านส่วนใหญ่สอนวิชาชีพ เช่น การต่อสู้ป้องกันตัว อาชีพของตระกูล ส่วนการศึกษาที่วัดนั้นมีทั้งสายสามัญ

และสายอาชีพ สายสามัญได้แก่ อ่าน เขียน ภาษาไทย วิชาชีพได้แก่ แพทย์แผนโบราณ ก่อสร้าง โหราศาสตร์ เวทมนต์คาถา วิชาต่อสู้ป้องกันตัว สำหรับการศึกษาในวังนั้นมีการเรียนการสอนพิเศษ อีกเช่น ศาสนาพุทธ มนุษยวิทยา รัฐประศาสนศาสตร์ ดาราศาสตร์ จริยธรรม เวชกรรม โหราศาสตร์ ช่างสุวรรณสายและปั้น ปักทอง ร้อยกรอง เย็บซ่อม

สมัยอยุธยา การศึกษาของประเทศไทยยังคงดำเนินการโดยเอกชนในรูปแบบที่จัดใน สมัยสุโขทัย และในสมัยอยุธยานี้การศึกษาเอกชนได้พัฒนาขึ้นมากเป็นลำดับ ทั้งนี้เนื่องจาก บาทหลวงฝรั่งเศส นิกายโรมันคาทอลิกได้เข้ามาจัดตั้งโรงเรียนขึ้นหลายแห่ง ในสมัยสมเด็จพระ นารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2198-2231) คณะมิชชันนารีคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกของฝรั่งเศส ได้รับพระบรมราชานุญาตให้ตั้งโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ศาสนา และให้การศึกษาแก่ประชาชนเรียกว่า “โรงเรียนสามเณร”

สมัยกรุงธนบุรี สมัยนี้มีระยะเวลาสั้นเพียง 14 ปีเท่านั้น อีกทั้งเป็นระยะกอบกู้เอกราชจึง มีเหตุการณ์ไม่สงบอยู่เนืองๆ แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาของคณะมิชชันนารีก็ยังคงดำเนินอยู่ ไม่จริงจังนัก มีการจัดตั้งโรงเรียนขนาดเล็กโดยซ่อมแซมโรงเรียนสามเณรจากเดิมที่มีอยู่ซึ่งนักเรียน ประมาณ 5 หรือ 6 คน เท่านั้น

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การศึกษาในสมัยรัตนโกสินทร์ในระยะแรกยังไม่มีแบบแผน แน่นอนยังคงต้องอาศัย วัด วัง และบ้านเป็นสถานที่ศึกษาเช่นเดียวกับสมัยอยุธยา การจัดการศึกษา ของเอกชนหลังจากที่ขาดช่วงไปในระยะเสียกรุงศรีอยุธยา พ.ศ. 2310 ได้เริ่มมีบทบาทอีกครั้ง แต่ อย่งไรก็ตามโรงเรียนของบาทหลวงฝรั่งเศสก็ยังคงมีนักเรียนน้อยมากและไม่เจริญดังแต่ก่อน และ ในขณะเดียวกันมิชชันนารีอเมริกาซึ่งเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ที่ได้เข้ามามีบทบาท ทางด้านการศึกษาในประเทศไทยในรัชสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมิชชันนารีกลุ่มแรกได้ เข้ามาสอนศาสนาแก่ชาวจีนในประเทศไทย และต่อจากนั้นก็มิชชันนารีอเมริกาทยอยกันเข้า เมืองไทยซึ่งแบ่งได้ 3 คณะ คือ คณะบับติสต์ คณะเพรสไบทีเรียนและคณะอเมริกามิชชันนารี

สมัยรัชกาลที่ 4 (พ.ศ. 2394-2411) นางมัททูน (Mrs. Mattoon) มิชชันนารีชาวอเมริกัน ได้จัดตั้งโรงเรียนสำหรับผู้ใหญ่เปิดสอนภาษาไทย จึงถือเป็นโรงเรียนราษฎร์แห่งแรกในประเทศไทย และในปีเดียวกันนี้มิชชันนารีเพรสไบทีเรียนได้เปิดโรงเรียนขึ้นใกล้วัดอรุณ ธนบุรี เป็น โรงเรียนกינוนแห่งแรกในประเทศไทยแต่ยังคงสอนภาษาจีน ภายหลังร่วมกับโรงเรียนของนาง มัททูนในปี พ.ศ.2400 แล้วย้ายโรงเรียนกינוนไปอยู่ที่ตำบลสำเหร่ ธนบุรี และเปลี่ยนการสอนด้วย ภาษาจีนเป็นภาษาไทยในปี พ.ศ.2403

อนึ่ง โรงเรียนเอกชนในสมัยนั้นเรียกกันทั่วไปว่า “โรงเรียนเชลยศักดิ์” ถ้าเปิดสอน ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศด้วย เรียกว่า โรงเรียนวิเศษเชลยศักดิ์ นอกจากนี้โรงเรียนเชลยศักดิ์

แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ โรงเรียนเชลยศักดิ์บำรุง หมายถึงโรงเรียนเอกชนที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลบางส่วน และอยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการอีกประเภทหนึ่งคือ โรงเรียนเชลยศักดิ์นอกบำรุง หมายถึงโรงเรียนที่เอกชนตั้งขึ้นแต่ไม่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลและไม่ต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนทั้ง 2 ประเภทดังกล่าว ต่อมาเรียก “โรงเรียนบุคคล” ตามระเบียบการศึกษาของประเทศสยามลงวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2454

ระยะหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ (พ.ศ. 2461-ปัจจุบัน) ภายหลังจากจัดระเบียบการศึกษาสำหรับประเทศสยาม พ.ศ.2454 กิจการของโรงเรียนบุคคลก็ได้ขยายขึ้นมาก และเพื่อควบคุมกิจการของโรงเรียนบุคคลทั่วราชอาณาจักรให้อยู่ในกฎระเบียบอันเหมาะสมสมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2461 ขึ้น และเรียกโรงเรียนที่เอกชนตั้งขึ้นว่า “โรงเรียนราษฎร์” แทน “โรงเรียนบุคคล”

พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ได้ประกาศใช้มาแล้วรวม 4 ฉบับ คือ ฉบับ พ.ศ. 2461 ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อ พ.ศ. 2470 ฉบับ พ.ศ. 2475 ได้แก้ไขเพิ่มเติม 2 ครั้ง คือ พ.ศ. 2482 และ พ.ศ. 2483 ฉบับ พ.ศ. 2497 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อ พ.ศ. 2518 และ พ.ศ. 2518 และฉบับ พ.ศ. 2525 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งล่าสุด คือ ฉบับ พ.ศ. 2550 เรียกว่า พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน

สรุปได้ว่า การศึกษาเอกชนนั้น เริ่มจัดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ซึ่งเป็นการศึกษาแบบธรรมดาศิวลีย์ ไม่มีแบบแผนแน่นอน สถานศึกษาคือบ้าน วัด และวัง ต่อมาในสมัยอยุธยาการศึกษาเอกชนได้จัดกันอย่างกว้างขวางโดยบาทหลวงชาวฝรั่งเศสได้จัดตั้งโรงเรียนสามเณรขึ้นได้รับความนิยมมาก จนกระทั่งสมัยกรุงธนบุรีและสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็เริ่มซบเซาลงและเริ่มฟื้นฟูอีกครั้งในสมัยรัชกาลที่ 3 มีชนนารีอเมริกันได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาเป็นผู้บุกเบิกจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์และการศึกษาสมัยใหม่ขึ้นในประเทศไทย ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการจัดตั้งโรงเรียนแบบสมัยใหม่ขึ้นและเรียกโรงเรียนราษฎร์ของพวกมิชชันนารี “โรงเรียนเชลยศักดิ์” ต่อมารัชกาลที่ 6 เรียกว่า “โรงเรียนบุคคล” และในรัชกาลเดียวกันนี้เรียกว่า “โรงเรียนราษฎร์” ตาม พ.ร.บ. โรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2461 และเรียกว่า “โรงเรียนเอกชน” ตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 จนถึงพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ในปัจจุบัน

2.1.4 นโยบายและมาตรการของรัฐที่เกี่ยวกับการศึกษาเอกชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2541 - 2545) นโยบายของรัฐ แผนการ

ศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ต่างก็มีนโยบายที่จะให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในทุกๆระดับ ทุกประเภท หลากหลายรูปแบบ โดยรัฐได้กำหนดวิธีการและมาตรการส่งเสริม และสนับสนุนช่วยเหลือด้วยประการต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น สรุปสาระสำคัญของนโยบายและมาตรการของรัฐที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน ดังนี้

นโยบายของรัฐบาล นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชน เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 ว่า “...ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเอกชนมีอิสระในการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นบทบาทของรัฐในการส่งเสริมและสนับสนุน และจะนำระบบป้องกันการศึกษามาใช้เพื่ออุดหนุนการศึกษาเอกชน...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2543:10)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) มีนโยบายที่จะส่งเสริมและช่วยเหลือการศึกษาเอกชน เพื่อให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น และลดบทบาทรัฐในการจัดการศึกษาให้น้อยลง สรุปเนื้อหาสาระที่สำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน , 2543 : 8-9) ดังนี้

1. ทบทวนบทบาทการบริหารจัดการศึกษาของรัฐเพื่อสร้างความมั่นใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่โดยยึดแนวทางการลงทุนจัดการศึกษาตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้

2. ทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกฎ ระเบียบการควบคุมของรัฐให้เอื้อต่อการส่งเสริมภาคเอกชนในการลงทุนจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพดานค่าเล่าเรียน ทั้งนี้รัฐต้องจัดให้มีการลงทุนการศึกษาและทุนกู้ยืม เพื่อความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสในสังคม

3. ให้การช่วยเหลือสนับสนุนทางวิชาการ และการเงินแก่ภาคเอกชนด้วยการจัดหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ การจัดตั้งกองทุนอุดหนุนการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมแก่ภาคเอกชน ฯลฯ เพื่อนำไปใช้ในการจัดตั้งสถานศึกษา การพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาฝีมือแรงงาน

4. ปรับปรุงมาตรการด้านภาษี และมาตรการอื่นๆ เพื่อจูงใจให้ภาคเอกชนร่วมดำเนินกิจกรรมหรือสนับสนุนกิจกรรมการศึกษาเพื่อสาธารณประโยชน์มากขึ้น เช่น การลดภาษีเงินได้แก่ผู้บริจาคและทรัพย์สินเพื่อการศึกษา การสนับสนุนการใช้ดาวเทียมและโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา การสนับสนุนเงินทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา การ

เผยแพร่บทเรียนภาษาอังกฤษที่ได้มาตรฐานทางสื่อต่างๆ เพื่อปูพื้นฐานการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ได้ผลอย่างจริงจัง การจัดทำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ กิจกรรมการผลิตการพิมพ์ของภาคเอกชน และวารสารต่างๆ ที่มุ่งเน้นด้านการเรียนรู้ ศูนย์การผลิตและการแปลข้อมูลเอกสาร ตำราวิชาการในทุกแขนงและระดับการศึกษา เปรียบเสมือนการลงทุนเพื่อ “ปลูกปัญญาให้คนทั้งประเทศ”

5. สนับสนุนบทบาทของภาคเอกชนและองค์กรเอกชนในการฝึกอาชีพและยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน ตามแนวทางของราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ.2537 ตลอดจนส่งเสริมการจัดตั้งมูลนิธิ ศูนย์และสถานบันพัฒนาฝีมือแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและในสถานประกอบการ โดยให้ได้รับสิ่งจูงใจทางด้านภาษีอากร

6. สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาเอกชน เพิ่มปริมาณการผลิตกำลังคนในสาขาที่ขาดแคลน โดยเฉพาะในสาขาที่ตลาดมีความต้องการสูง ได้แก่ สาขาวิศวกรรม สาขาคอมพิวเตอร์ สาขาบัญชี และสาขาภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

7. สนับสนุนให้มีกรดำเนินงานรับรองมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับการศึกษา ร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ

นโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมช่วยเหลือ โรงเรียนเอกชน ที่ชัดเจนโดยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพ พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส (กระทรวงศึกษาธิการ , 2552 : 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 49 ได้บัญญัติว่า “...บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย...” โดยรัฐ จะจัดหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน งบประมาณสนับสนุนด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านอาหารเสริม (นมรสจืด) ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ดังตาราง 2.1

ตารางที่ 2.1 นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างคุณภาพ ปีการศึกษา 2552

ชั้น ฟรี	ธรรมเนียมการเรียน	หนังสือเรียน	อุปกรณ์การเรียน	เครื่องแบบนักเรียน	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	สนับสนุนอาหารเสริมนมรส จัดภาคเรียนที่ 2
อนุบาลศึกษา		200.00	200.00	300.00	430.00	800
ประถมศึกษาปีที่ 1		483.20	390.00	360.00	480.00	800
ประถมศึกษาปีที่ 2		347.20	390.00	360.00	480.00	800
ประถมศึกษาปีที่ 3		365.60	390.00	360.00	480.00	800
ประถมศึกษาปีที่ 4		580.00	390.00	360.00	480.00	800
ประถมศึกษาปีที่ 5		424.00	390.00	360.00	480.00	800
ประถมศึกษาปีที่ 6		496.00	390.00	360.00	480.00	800

ที่มา : คู่มือประชาชนเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการ 2552

2.1.5 ความหมายของการศึกษาเอกชน

การศึกษาเอกชน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาเอกชนที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัด โดยใช้ทรัพยากรหลักทั้งที่เป็นคน ทุนทรัพย์และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน และจัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ เพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่มเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545:2)

จากคำจำกัดความข้างต้นนี้ พบว่า การศึกษาเอกชนเป็นกิจกรรมที่มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ผู้จัดกิจกรรมเป็นเอกชน หรือคณะบุคคลและในกรณีที่เป็นข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องดำเนินการในฐานะของภาคเอกชน ผู้จัดกิจกรรมดังกล่าวมีชื่อเรียกต่างๆ ได้แก่ ผู้จัดการ เจ้าของ หรือผู้รับใบอนุญาต
2. ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษา ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ที่ดินก่อสร้าง วัสดุอุปกรณ์ และเงินทุน จะต้องมาจากภาคเอกชนเป็นหลัก
3. วัตถุประสงค์ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์อันจำกัดสำหรับบุคคลเฉพาะกลุ่มเฉพาะเหล่า มิได้จัดให้กับบุคคลทั่วไป

4. ผู้เรียน ซึ่งปกติผู้เรียนจะเป็นบุคคลที่มีพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจในระดับเดียวกัน ในการนี้หากมีจำนวนผู้เรียนรวมกันทุกผลัดมากกว่า 7 คนขึ้นไป สถานที่นั้นจะได้ชื่อว่าเป็นสถานศึกษาเอกชนตามกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน

2.1.6 สถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการศึกษาเอกชน

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ปัจจุบันหลังจากที่ได้มีนโยบายปฏิรูปการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ถูกเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบโครงสร้างใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่คอยกำกับดูแลโรงเรียนเอกชน นั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2545 อนุมัติให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลสำหรับเป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริมและประสานงานการศึกษาเอกชนในระดับประเทศรวมทั้งได้เปลี่ยนชื่อเป็นสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยตามกฎหมายกระทรวง เรื่อง การแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2547 ให้สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 61-62)

1. เป็นหน่วยงานในการส่งเสริม และประสานงานการศึกษาเอกชน และดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน

2. เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชนกำหนดกฎระเบียบและเกณฑ์มาตรฐานกลางในการจัดการศึกษาเอกชน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ การประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเอกชน

3. ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษาเอกชน การอุดหนุนการศึกษาเอกชน การคุ้มครองการทำงาน สิทธิประโยชน์ของครูบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเอกชน

4. เป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูล และทะเบียนกลางทางการศึกษาเอกชนตลอดจนติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน

5. ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ตามโครงสร้างใหม่นี้ ในส่วนภูมิภาคมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการในเรื่องต่างๆ รวมถึงดำเนินการในส่วนของการศึกษาเอกชนด้วย

สรุปได้ว่าตามโครงสร้างการบริหารจัดการของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เปลี่ยนแปลงใหม่นี้ทำให้หน่วยงานในส่วนกลางต้องลดบทบาทลง เหลือเพียงแค่คอยส่งเสริมสนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายเท่านั้น โดยที่ การบริหารงานด้านวิชาการ หรือการจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเน้นไปที่โรงเรียนเป็นหลัก ดังนั้น โรงเรียนจึงมีอิสระที่จะบูรณาการด้านวิชาการหรือการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง นับว่าเป็น โอกาสดีสำหรับโรงเรียนเอกชนที่ต่อไปนี้มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาได้อย่างหลากหลายสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

การพัฒนาการศึกษาเอกชนระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2538 – 2554) ในแผนร่างระยะยาว ซึ่งเป็นผลจากการสัมมนาผู้บริหารระดับสูง ผู้แทนกรมและภาคเอกชน สรุปเนื้อหาสาระดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน , 2539: 31-33)

1. ด้านการบริหารกิจการสถานศึกษา สถานศึกษาเอกชนควรเป็นนิติบุคคลที่มีระบบบริหารแบบสากล ควรยกเลิกระบบครอบครัวโดยเร็วที่สุดเพื่อให้มีความคล่องตัวในการทำงานมากขึ้น เร่งรัดให้มีกองทุนบริจาค (Endowment Fund) ของแต่ละโรงเรียน รัฐควรอุดหนุนด้านต่างๆ เป็นการจูงใจให้ภาคเอกชนมาลงทุน โดยเฉพาะการหาแหล่งเงินทุนระยะยาวดอกเบี้ยต่ำ และให้มีการลงทุนร่วมกับต่างประเทศ ด้านหลักสูตร ควรให้เอกชนพัฒนาหลักสูตรของตนเองได้ หลักสูตรควรมีการสอนมากกว่า 1 ภาษา โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะและความพร้อมและเมื่อเด็กรู้ภาษาแม่เข้มแข็งแล้ว ให้มีการเรียนคอมพิวเตอร์และภาษาต่างประเทศตั้งแต่ระดับประถมศึกษา การสร้างภาพลักษณ์ของสถานศึกษา สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท ควรได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพเพื่อเข้าสู่สากลได้และควรส่งเสริมให้สถานศึกษาพึ่งตนเองได้

2. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาเอกชน เป็นผู้มีความรู้ด้านภาษาอย่างน้อย 2 ภาษา มีทักษะวิชาการในการรับรู้และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถนำทักษะวิชาชีพที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาอาชีพให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้และเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ ส่งเสริมให้สถานศึกษาเอกชนสู่ชนบท และกำหนดสัดส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชนให้ชัดเจน

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการและสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาการเรียน

การสอน มีความสามารถเชิงธุรกิจอุตสาหกรรมและเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและ จรรยาบรรณในวิชาชีพ ในการสรรหาและการเตรียมบุคลากรนั้น ควรส่งเสริมให้ ภาคเอกชนผลิตบุคลากรตามความต้องการและสร้างสิ่งจูงใจให้บุคลากรจากภาคอื่นๆ เข้ามาอยู่ ในภาคการศึกษาเอกชน การชำระรักษาโดยพัฒนาบุคลากร และสร้างความ มั่นคงในวิชาชีพ จัดสวัสดิการให้แก่บุคลากรอย่างเพียงพอและเหมาะสม ตลอดจน สร้างศักดิ์ศรีให้เป็นที่ยกย่องของสังคม ให้มีการร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อ แลกเปลี่ยนครูพร้อมจัดให้มีหน่วยประสานงานกับต่างประเทศ

4. ด้านการบริหารและสนับสนุน ปรับบทบาทของภาครัฐ โดยกระจายอำนาจ การบริหารสู่ภูมิภาค กำหนดสัดส่วนการจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชนให้ ชัดเจนและปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนให้เป็นศูนย์ข้อมูลการจัดการศึกษาเอกชน ศูนย์พัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยี ด้านต่างๆ การแก้ไขกฎหมายและระเบียบนั้นควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและ ระเบียบให้ มีความยืดหยุ่น มีอิสระ และเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติ พร้อมทั้ง จัดทำคู่มือ เอกสารแนะนำการดำเนินงานตามระเบียบต่างๆ ให้การอุดหนุนการศึกษา ของโรงเรียนที่จะเปิดใหม่ในเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ ตลอดจนครอบคลุมโรงเรียน อิสลามที่แปรสภาพและโรงเรียนนานาชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษา เอกชน ตามแผนพัฒนาการศึกษาเอกชน ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน, 2543:10) ดังนี้

1. โรงเรียนเอกชนจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีระบบการบริหารจัดการที่ คล่องตัว ทันสมัยและเป็นสากล เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ได้รับความศรัทธาจากผู้รับบริการและ ชุมชน จนได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ในปี พ.ศ. 2544

2. โรงเรียนเอกชนได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ลงทุนจัดการศึกษามากขึ้น โดยเพิ่มปริมาณการผลิตกำลังคนในสาขาขาดแคลน โดยเฉพาะในสาขาที่ตลาดมีความต้องการสูง

3. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาให้เหมาะสม กับสภาพของชุมชนและสังคม

4. ครูโรงเรียนเอกชนพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง มีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และเหมาะสมกับ กลุ่มเป้าหมาย

5. ครูโรงเรียนเอกชนได้รับสวัสดิการและขวัญกำลังใจในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข มีความมั่นคงในอาชีพ เป็นที่ยอมรับและยกย่องในสังคม

6. นักเรียนในโรงเรียนเอกชนได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งด้านจิตใจและสังคม ด้านสติปัญญา ด้านสุขภาพพลานามัย และด้านประกอบวิชาชีพ

7. บุคลากรทุกคนในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ มีจิตสำนึกในการให้บริการ สามารถส่งเสริมการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพตามความต้องการและความเหมาะสมกับสภาพที่แท้จริง และมีการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มตามศักยภาพ

2.1.7 สภาพทั่วไปของโรงเรียนเอกชน

สำหรับแนวทางในการจัดการศึกษาเอกชน ยังใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการบริหาร โดยในมาตรา 15 ได้แบ่งโรงเรียนเอกชนออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2545 : 14)

1. โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน มี 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทสามัญศึกษาทั่วไป (ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา) ประเภทการกุศล ได้แก่ (โรงเรียนที่สำนักพระราชวังเป็นผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ โรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์ และหรือพระราชูปถัมภ์ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โรงเรียนการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์) และประเภทอาชีวศึกษา ได้แก่ (ปวช.และปวส.)

2. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดรูปแบบการศึกษา นอกโรงเรียนมี 7 ประเภท ได้แก่ การศึกษานอกโรงเรียน เฉพาะกาล สอนศาสนา ส่งคำสอน กวดวิชา ศิลปศึกษา และอาชีวศึกษา

3. โรงเรียนที่จัดให้การศึกษาแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนที่จัดให้การศึกษาแก่บุคคลผู้ยากไร้หรือผู้ที่เสียเปรียบทางการศึกษาในลักษณะต่างๆ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์

สรุปได้ว่า แม้กฎหมายหลักที่ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน ยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขนั้น แต่เมื่อพิจารณาถึงภารกิจตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 เดิมแล้ว ก็จะเห็นได้ทันทีว่า ในส่วนของโรงเรียนเอกชน

นั้น ยังมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาเหมือนเดิม กล่าวคือ โรงเรียนเอกชนสามารถที่จะจัดการศึกษาให้มีความหลากหลาย และครอบคลุมกิจกรรมการศึกษาต่างๆ ตามแนวทางของการจัดการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ซึ่งเป็นแนวคิดในภาพรวมของการศึกษาทั้งหมดที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ (Formal Education) การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) และการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) ที่จัดให้แก่บุคคล ทุกช่วงวัย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่เกิดจนตาย

2.2 การจัดการคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

วิจิตร ศรีสอาน (2537:28) กล่าวว่า การจัดการคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการสร้างภาพเป็นเลิศทางวิชาการ และสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ คุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจของความเป็นเลิศโดยเฉพาะเรื่องการทำให้ทรัพยากรมนุษย์มีคุณธรรม

2.2.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา

สำหรับความหมายของคำว่า “คุณภาพการศึกษา” ตรงกับภาษาคำภาษาอังกฤษ “Educational Quality” และมีนักคิดนักการศึกษาของประเทศไทยและต่างประเทศได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาได้ดังนี้

วัลลภ กันทรัพย์ (2542) (อ้างอิงจากสถาบันพัฒนาคุณภาพการศึกษา, 2548:33) ความหมายของคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งเป็นความหมายทั่วไปและความหมายที่อิงเป้าหมายหลักสูตรไว้ดังนี้

ความหมายทั่วไป คุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจในการดำรงชีวิต ให้สอดคล้องกับตนเองและสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม รู้จักและพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีความเคารพ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์และระบอบประชาธิปไตย

ความหมายที่อิงเป้าหมายของหลักสูตร หมายถึง การที่หน่วยงานการศึกษาทุกระดับ ทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่น ตั้งแต่เขตและอำเภอ จนถึง โรงเรียนร่วมมือกันจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ครอบคลุมตามเป้าหมายของหลักสูตร หรือเกิดการพัฒนาในพฤติกรรมของผู้เรียนครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ 2) ความสามารถในวิชาการต่างๆ 3) ความสามารถในทักษะปฏิบัติ 4) จริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม 5) ความสามารถในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551:บทนำ) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาหมายถึง คุณภาพของทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรวมถึงคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา และรวมถึงคุณภาพของผลผลิตและความคาดหวังของชุมชนที่เห็นได้จากการที่มีการกำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษาร่วมกัน และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

Parson (1994) คุณภาพการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ผู้รับบริการต้องการจากการศึกษา และการบริการทางการศึกษานั้นเป็นไปตามที่นักวิชาการศึกษากำหนด ทั้งยังมีการใช้เทคนิคและขั้นตอนที่เชื่อว่าจะทำให้เกิดผลตามที่ผู้รับบริการต้องการได้ และคุณภาพในการจัดการ คือ การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลผลิต และเป็นไปตามแนวทางที่ผู้บริหารการศึกษาระดับสูงกำหนด

Bolton, (1995) กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องของคุณภาพในการปฏิบัติการศึกษา ที่มุ่งเน้นคุณค่าโดยมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ทำงานเป็นที่อย่างมีคุณภาพและเน้นการบริการ เน้นการลดต้นทุนหรือใช้ทุนน้อยแต่ให้ผลคุ้มค่ามากที่สุด

Rowley (1996) คุณภาพการศึกษา คือความสำเร็จที่สถาบันแต่ละแห่งได้จัดประสบการณ์ที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ซึ่งทำให้นักศึกษามีสัมฤทธิ์ผลต่อเป้าหมายการเรียนรู้ รวมถึงมาตรฐานทางด้านวิชาการที่เหมาะสมด้วยและใช้ Rowley ได้เสนอเกณฑ์ที่เป็นรูปแบบบอกคุณภาพการศึกษาไว้ 5 ด้าน คือ 1) ต้องปรับปรุงกลยุทธ์ด้านคุณภาพการเรียนการสอน 2) รูปแบบของการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนต้องมีลักษณะยืดหยุ่น 3) ต้องดูแลพันธกิจของ ครู อาจารย์ และต้องพัฒนา ครู อาจารย์ 4) ต้องประสานความสัมพันธ์กับหน่วยงานในองค์กร 5) ข้อมูลความต้องการต่างๆ ต้องนำมาประเมินและสามารถอธิบายความก้าวหน้าได้

สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับควมมีมาตรฐานซึ่งก็คือคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร คุณภาพตามความต้องการของผู้ให้บริการซึ่งได้แก่คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการลงทุนการศึกษา และคุณภาพตามความต้องการของผู้รับบริการซึ่งได้แก่ ความพึงพอใจของผู้เรียน ของผู้ปกครอง และของนายจ้าง

2.2.2 ประสิทธิภาพของการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542 ก: 6-12) จัดทำเอกสารคู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพโรงเรียนเอกชน เพื่อเสนอเป็นกรอบแนวคิดที่กำหนดเกณฑ์และตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนไว้ 7 ปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่พึงประสงค์นั้น โรงเรียนจะต้องมีปรัชญาและเป้าหมายเป็นของตนเอง เพื่อจะได้ทำหน้าที่เป็นเสมือนกรอบช่วยควบคุมการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยกำหนดไว้ 1 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน เหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำการดำเนินงานของโรงเรียนได้ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ปรัชญามีสาระสำคัญที่สอดคล้องกับปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ สนองความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่องและมุ่งเน้นการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน 2) เป้าหมายมุ่งเน้นผลถาวรที่แท้จริงที่จะให้เกิดแก่ผู้เรียนอย่างรอบด้าน สมดุลรวมทั้งเน้นประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ หลักสูตร ประเภทวิชาและสาขาวิชา 3) มีแนวดำเนินงานหรือแผนที่รองรับปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน 4) บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้าใจปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน

ปัจจัยที่ 2 หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน การเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนไปสู่จุดหมายที่ต้องการ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยกำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ท้องถิ่นและผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการวิเคราะห์หลักสูตรและวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน โรงเรียนและผู้เรียน 2) มีการเตรียมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และ 3) มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรที่สร้างหรือปรับปรุงและนำผลการประเมินไปใช้

เกณฑ์ที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 4 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม 2) มีการใช้เทคนิคการสอนอย่างหลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3) มีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพียงพอและปลอดภัย และ 4) มีการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

เกณฑ์ที่ 3 ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ถูกต้องตามระเบียบและหรือหลักการวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผลที่ต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน 2) มีการประเมินผลในสภาพจริงของผู้เรียนเพื่อให้

เห็นความก้าวหน้า พัฒนาการของผู้เรียน และ 3) มีการวัดผลประเมินผลเป็นระยะๆ และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ 3 บุคลากร

บุคลากรของโรงเรียน ซึ่งรวมทั้งผู้ทำหน้าที่สอนและไม่เกี่ยวข้องกับการสอนแต่สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนให้เกิดขึ้นและดำเนินไปได้ นับเป็นปัจจัยสำคัญมากที่จะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยได้กำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้มีระดับมืออาชีพ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์และมีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการทำงาน และ 2) ปฏิบัติตนและปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดี

เกณฑ์ที่ 2 ครูผู้สอนทุกคนมีความรู้ ความสามารถและคุณภาพเหมาะสมกับอาชีพครู ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีวุฒิ ความรู้ ความสามารถ สอดคล้องและเพียงพอกับสาขาวิชาที่สอน 2) ปฏิบัติตนสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ 3) มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาตนเองสู่เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

เกณฑ์ที่ 3 บุคลากรสนับสนุนทุกคนมีความรู้ความสามารถและปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ 1) มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย และ 2) มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จในการทำงานเพื่อองค์กร (โรงเรียน)

ปัจจัยที่ 4 ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน

ทรัพยากรเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้โรงเรียนดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยได้กำหนดไว้ 4 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 จัดอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ สถานที่ฝึกปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีความมั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย และมีการดูแล บำรุงรักษาอย่างเหมาะสม 2) มีห้องสมุด มุมหนังสือ ศูนย์วิชาการพร้อมเอกสารและตำราเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ 3) มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ เหมาะสม และ 4) จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและให้เป็นแหล่งการเรียนรู้

เกณฑ์ที่ 2 จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีระบบการจัดหาและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ และ 2) มีการบริการและส่งเสริมการใช้อย่างทั่วถึงและเป็นระบบ

เกณฑ์ที่ 3 จัดระบบการเงินที่ก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีแผนการใช้จ่ายเงินที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 2) มีการใช้เงินตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) มีการตรวจสอบและรายงานด้านการเงินอย่างเป็นระบบ

เกณฑ์ที่ 4 จัดระบบข้อมูล เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนและพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) มีการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศอย่างทั่วถึงและทันต่อความต้องการ และ 3) มีการสร้างความสัมพันธ์และได้รับความร่วมมือจากองค์กรภายนอก เช่น บ้าน สมาคม ชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

ปัจจัยที่ 5 การจัดการบริหาร

การบริหารเป็นการดำเนินงานของบุคคลเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยได้กำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย ประกอบด้วย 5 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีโครงสร้างการบริหารชัดเจนเหมาะสมกับขนาดและระดับการศึกษาของโรงเรียน 2) มีคู่มือแนวปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรครบถ้วนทุกฝ่าย 3) มีธรรมนูญโรงเรียน แผนปรับปรุงโรงเรียนอย่างเหมาะสม 4) มีนวัตกรรม เทคโนโลยี และระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการที่เหมาะสม และ 5) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

เกณฑ์ที่ 2 สร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัดคุณภาพ ได้แก่ 1) มีการทำงานเป็นทีมเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ และ 2) เปิดโอกาสให้ผู้มีความสามารถเป็นผู้นำ โดยสามารถผลักดันเปลี่ยนการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดีได้

เกณฑ์ที่ 3 มีระบบการกำกับตรวจสอบ และรายงานคุณภาพภายในที่เหมาะสม ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการกำหนดขอบข่ายสาระการกำกับตรวจสอบและรายงานที่ครอบคลุมเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาของโรงเรียนชัดเจน เน้นการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่า (ความคุ้มค่า หมายถึง กลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์เต็มและตรงกลุ่มเป้าหมายทุกระดับ) 2) บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจและดำเนินการตามระบบได้ 3) มีการเสนอรายงานการตรวจสอบคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ 6 กิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

งานกิจกรรมนักเรียน เป็นการจัดมวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถสร้างคุณลักษณะและคุณสมบัติสำหรับคุณภาพชีวิต เป็นทั้งกิจกรรมที่เสริมสร้างความถนัด ความสนใจ

พิเศษของผู้เรียน และเกี่ยวข้องกับหลักสูตรและเพิ่มเติมจากหลักสูตร กิจกรรมนักเรียนเป็นบริการที่โรงเรียนจัดบนพื้นฐานของวิชาการ และความต้องการของผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยได้กำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 จัดบริการและสวัสดิการต่างๆ แก่ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งร่างกาย และจิตใจให้เหมาะสมกับวัย ประกอบด้วย 5 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการจัด บริการโภชนาการ และสุขภาพที่ถูกต้องสุขลักษณะและเพียงพอ 2) มีการจัดสันตนาการและบริการตรวจสุขภาพอย่างทั่วถึง 3) มีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน 4) มีการจัดสวัสดิการ ความช่วยเหลือที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นได้มีโอกาสได้เรียนอย่างเต็มที่ และ 5) มีการจัดบริการแนะแนวทุกด้านอย่างทั่วถึงและเป็นระบบ

เกณฑ์ที่ 2 ดำเนินงานปกครองนักเรียนเป็นระบบ ประกอบด้วย 3 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการกำหนดกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจนและมีผู้รับผิดชอบโดยตรง 2) มีการดูแล ติดตามความประพฤตินักเรียนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และ 3) มีการใช้ข้อมูลด้านความประพฤติของนักเรียนมาพัฒนางานปกครอง

เกณฑ์ที่ 3 จัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัย ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมตามความสมัครใจ และ 2) มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยที่ 7 สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนจะเป็นเครื่องวัดและตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยได้กำหนดไว้ 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในขั้นสุดท้ายของผู้เรียนที่จบหลักสูตรอยู่ในระดับสูงระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ร้อยละ 70 ของผู้จบหลักสูตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มประสบการณ์สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับเขตหรือระดับประเทศ และ 2) ร้อยละ 70 ของผู้จบหลักสูตรผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ร้อยละ 80 และมีระดับผลการเรียนไม่ต่ำกว่า 2 ทุกกลุ่มประสบการณ์ ระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ร้อยละ 70 ของผู้จบหลักสูตรแต่ละระดับมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับเขต หรือระดับประเทศ และ 2) ร้อยละ 50 ของผู้จบหลักสูตรแต่ละระดับได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.5

เกณฑ์ที่ 2 ความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพของคน ประกอบด้วย 2 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถทางการเรียนที่แสดงออก โดย

เฉลี่ยสูงขึ้น เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด และ 2) มีผลงานที่แสดงความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่ม

เกณฑ์ที่ 3 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ตัวชี้คุณภาพ ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีความสนใจ มุ่งมั่นอดสาหัสและกระตือรือร้นต่อการเรียนและพัฒนาผลการเรียนการสอนของตน สามารถแสวงหาและพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเอง 2) ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีทักษะและจรรยาบรรณในสาขาวิชาชีพที่เรียน 3) ผู้เรียนมีความประพฤติดี มีวินัย สุภาพ อ่อนน้อม เห็นความสำคัญของการรักษาสภาพแวดล้อม 4) ผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อเพื่อนๆ ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน และ 5) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสมกับวัย

2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541:3) ได้อธิบายว่า คุณภาพของโรงเรียนหมายถึง การบรรลุผลในการสร้างและพัฒนาพฤติกรรม ความเป็นคนที่สมบูรณ์ทุกด้านให้แก่บุคคล ผู้เรียนมีคุณลักษณะหรือคุณสมบัติตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหรือผู้ใช้ผลผลิตนั้น ดังนั้น โรงเรียนเอกชนจึงมีความจำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาในเชิงคุณภาพขึ้นอีก เพื่อเป็นทางเลือกที่ดีอีกทางหนึ่งของผู้รับบริการทางการศึกษา

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2541:14-16) อธิบายว่า คุณภาพของโรงเรียนเอกชนประกอบด้วย 1) ความสามารถในการจัดการศึกษาได้มาตรฐานตามที่กำหนด 2) โรงเรียนมีลักษณะพิเศษ เช่น มีรถรับส่ง มีบริเวณสะอาดร่มรื่น มีสื่อการสอนที่ทันสมัย มีครูเจ้าของภาษามาสอน มีบริการรับนักเรียนประจำ 3) บุคลากรของโรงเรียนเป็นที่เชื่อถือไว้ใจได้ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ครูที่ทำหน้าที่สอนเป็นที่เชื่อถือได้ 4) โรงเรียนสามารถทำตามที่ประกาศหรือตกลงไว้กับผู้เรียนและผู้ปกครอง 5) โรงเรียนใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพ อาคารสถานที่มีความมั่นคงทนทาน สามารถใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเต็มศักยภาพสะดวก และปลอดภัย 6) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมบริการนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เช่น เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจมาปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่องหรือไม่สมบูรณ์ 7) โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีสุนทรียภาพ เช่น จัดบรรยากาศร่มรื่น จัดกิจกรรมนันทนาการ ร่วมงานประเพณีของชุมชน เป็นต้น 8) มีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ ผู้รับบริการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยอมรับในคุณภาพ นักเรียน ผู้ปกครอง ยอมรับรัฐบาลหรือหน่วยงานต่างๆ ยอมรับว่าโรงเรียนมีคุณภาพเทียบเท่าหรือมากกว่าโรงเรียนอื่นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542:1-2) มีแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพโรงเรียนเอกชนที่ว่า คุณภาพของโรงเรียนควรจะครอบคลุมภารกิจของโรงเรียนทุกด้านและ

ทั้งหมดทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณสมบัติตามที่หลักสูตรของการศึกษานั้นกำหนดไว้ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม การทำภารกิจจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นการทำงานเชิงระบบ คือมีตัวป้อน เช่น ผู้เรียน บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ มีกระบวนการที่เป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่าง ตัวป้อนต่างๆ ให้เกิดการทำงานที่เรียกว่า การจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานอื่นๆ ในโรงเรียน เพื่อไปสู่เป้าหมายขององค์กร และมีผลผลิต เช่น การเรียนหรือพัฒนาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา

การศึกษาเรื่อง การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ เขต1 ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปร เพื่อศึกษา ดังนี้

1. ขนาดโรงเรียน คือ สภาพทางกายภาพในโรงเรียนที่กำหนดตามจำนวนของนักเรียนทั้งหมดที่โรงเรียนเปิดสอนทุกระดับการศึกษาและจากงานวิจัยที่น่าสนใจโดย พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2540 : 1) กล่าวว่า ขนาดของโรงเรียนเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของผู้บริหารและครูอาจารย์ เพราะขนาดของโรงเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ความพร้อมในด้านทรัพยากร ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนา ส่งเสริม ปรับปรุงบทบาทการทำงานของผู้บริหารให้ดีขึ้น นอกจากนั้นขนาดของโรงเรียนยังเป็นตัวแปรที่สร้างความแตกต่างในด้านการบริหารงานและการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน

Steers (1977 : 67) ผลจากการศึกษาวิเคราะห์ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าขนาดขององค์กรที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อประสิทธิภาพที่เพิ่มขององค์กร แต่กลับมีความสัมพันธ์ในทางลบต่อความผูกพันของพนักงานต่อองค์กรและนำไปสู่ความไม่เต็มใจของบุคลากรที่จะอยู่ต่อไปในองค์กร

Ney (1996 : 4671) ได้ศึกษาขนาดของโรงเรียนกับประเทห้องเรียนจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา มลรัฐเทนเนสซี พบว่า ขนาดของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยประเทห้องเรียนขนาดเล็กจะทำให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าประเทห้องเรียนขนาดใหญ่ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการอ่านของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประเทห้องเรียนขนาดเล็กมากที่สุด รวมทั้งโรงเรียนขนาดเล็กจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กอนนโยบายและแผนได้กำหนดเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนเอกชนไว้เป็นบรรทัดฐานเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการของส่วนราชการแบ่งเป็น 3 ขนาด ดังตาราง 2.2 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548:33) ดังนี้

ตารางที่ 2.2 หลักเกณฑ์การจำแนกขนาดโรงเรียน

ประเภท/ระดับการศึกษาที่เปิดสอน	จำนวนนักเรียนในโรงเรียนจำแนกตามขนาดต่างๆ		
	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
ประเภทสามัญศึกษา			
1. ก่อนประถมศึกษา	≤ 120	121-240	> 240
2. ประถมศึกษา	≤ 270	271-540	> 540
3. มัธยมศึกษา	≤ 300	301-600	> 600
4. ก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา	≤ 390	391-780	> 780
5. ก่อนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	≤ 420	421-840	> 840
6. ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	≤ 570	571-1,140	> 1,140
7. ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา	≤ 690	691-1,380	> 1,380

ที่มา กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548:33)

จากตารางที่ 2.2 แสดงว่าโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ตามจำนวนนักเรียนและระดับการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า ทรัพยากรเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้โรงเรียนดำเนินงานให้สำเร็จลุล่วงตามจุดมุ่งหมาย และขนาดของโรงเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของทรัพยากร โรงเรียนจะแบ่งขนาดของโรงเรียนตามจำนวนนักเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งตัวบ่งชี้คุณภาพก็คือ มีความมั่นคงแข็งแรง มีการบำรุงดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ มีอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะครู-บุคลากรในโรงเรียน

2. ระดับวุฒิการศึกษา คือระดับการศึกษาที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการ โดยการยอมรับมอบเอกสารให้เป็นเอกสิทธิ์ในรูปแบบของประกาศนียบัตรหรือปริญญาบัตร ตามแต่โปรแกรมการศึกษานั้นๆ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับระดับวุฒิการศึกษาในการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่น่าสนใจ คือ การศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 4 โดย บุญโฮ หยของบางไทร (2544 : บทคัดย่อ) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

ปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและ
 จุริภรณ์ จันทรมานู (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาตนเองของครู โรงเรียนประถมศึกษาเอกชน
 ในกรุงเทพมหานคร พบว่าครูมีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการใช้กิจกรรมในการพัฒนาตนเองตามลำพัง
 และเป็นหมู่คณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ มาลี บุญเกิด (2546 :
 บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานสู่ความเป็นเลิศ : กรณีโรงเรียน เจีย้ใช้ อำเภอโพธาราม
 จังหวัดราชบุรี พบว่า ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความแตกต่างกัน โดยครู
 ที่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติโดยรวมและในแต่ละองค์ประกอบ
 มากกว่าครูที่จบปริญญาตรีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ด้านการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย ปรัชญาและเป้าหมายการศึกษา โครงสร้างการ
 บริหารโรงเรียน การจัดการบุคลากร การบริหารการเงิน พวงรัตน์ เกสรแพทย์ (2543:31) ให้คำ
 นิยามอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักการบริหารการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย
 การใช้ทรัพยากรให้มีประโยชน์สูงสุดโดยมีความเชื่อว่าการดำเนินกิจกรรมต่างๆของมนุษย์ให้
 สำเร็จลุล่วงนั้น เนื่องจากกระบวนการบริหารหรือการจัดการ เป็นงานสำคัญที่จะเอื้ออำนวยให้
 กิจกรรมนั้นๆมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รุ่ง แก้วแดง (2544:11) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา
 คือ การจัดการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพมากที่สุด และ John L. Nwankwo
 1982 (อ้างอิงจาก ชาญชัย อาจินสมาจาร, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์:1) ระบุว่า “การบริหารการศึกษา
 หมายถึง การจัดการทรัพยากรมนุษย์และวัสดุอุปกรณ์และโปรแกรมที่มีให้กับการศึกษาอย่าง
 รอบคอบ และเป็นระบบในการทำให้จุดประสงค์ทางการศึกษาบรรลุผล” สำหรับ สุนทร โคตร
 บรรเทา (2547:25) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งซึ่งถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง
 (Profession) และนักบริหารการศึกษาถือว่าเป็นผู้มีวิชาชีพชั้นสูง (Professionals) เพราะเป็นผู้ได้รับ
 การฝึกอบรมและเรียนมาโดยตรง เป็นผู้ที่มีจรรยาบรรณและมีใบประกอบวิชาชีพของตน

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของคณะบุคคลเพื่อให้บริการทาง
 การศึกษาแก่สมาชิก บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ อาทิ มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มี
 โครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนเหมาะสมกับขนาดและระดับสถานศึกษาของโรงเรียน มีคู่มือแนว
 ปฏิบัติงาน มีแผนพัฒนาโรงเรียนที่เหมาะสม มีนวัตกรรม เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศ
 เพื่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรัชญาและเป้าหมายการศึกษา คือ การกำหนดสาระสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักแนวคิดและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ โดยมีแนวดำเนินงานที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดความคุ้มค่า ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งโรงเรียน มีความเข้าใจปรัชญาและเป้าหมายตรงกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2541:34) กล่าวว่าปรัชญาของโรงเรียน หมายถึง แนวคิด อุดมการณ์ หรือจุดมุ่งหมายสูงสุดในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ใช้เป็นแนวทางกำหนดภารกิจของโรงเรียน วรวิทย์ วุฒิสรากร (2544:29) ปรัชญาการศึกษาเป็นปรัชญาที่นำมาใช้ในการจัดระบบการศึกษา ได้แก่ การสร้างรากฐานเพื่อนำไปทำความเข้าใจในระบบการศึกษา หรือเพื่อสร้างความมุ่งหมายของการศึกษา หรือเพื่อประเมินผลความมุ่งหมายของการศึกษาซึ่งผลที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับประกอบการศึกษาและค้นคว้าต่อไป ปรัชญาการศึกษา มักจะสอดคล้องกับปรัชญาการปกครองประเทศ และครรลองชีวิตในแต่ละระบบการปกครอง สุนีย์ ภูพันธ์ (2546:57) ปรัชญาการศึกษา หมายถึง อุดมคติ อุดมการณ์ อันสูงสุด ซึ่งยึดเป็นหลักในการจัดการศึกษา มีบทบาทในการเป็นแม่บทต้นกำเนิดความคิดในการกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา เพราะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาตลอดจนกระบวนการในการเรียนการสอน

เป้าหมายการศึกษา โดยทั่วไปจะดำเนินงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและสังคมได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษา เอกชน เป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง สิ่งที่จะทำให้สำเร็จตามภารกิจจัดการศึกษาของโรงเรียนที่อยู่ในกรอบของปรัชญาของโรงเรียน เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546:207) เป้าหมายการศึกษา “ให้การจัดการศึกษาเป็นเลิศโดยโรงเรียนมีคุณภาพ การเรียนมีคุณภาพ ห้องเรียนมีคุณภาพ และผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานสูงในระดับสากล” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2546:14) **เป้าหมาย** หมายถึง ผลสัมฤทธิ์หรือจุดหมายที่สถานศึกษาคาดหวังให้เกิดกับเด็กตามภาระงานหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติ เป้าหมายที่ดีควรมีการระบุเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

สรุป ปรัชญาและเป้าหมายการศึกษา เปรียบเสมือนทัศนคติและอุดมการณ์ และแนวคิดที่ใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาในโรงเรียน ทุกคนต้องนำไปปฏิบัติ เพราะปรัชญาและเป้าหมายการศึกษาส่งต่อเจตนารมณ์ปรัชญาการปกครองประเทศ

โครงสร้างการบริหารโรงเรียน มีการจัดโครงสร้างการบริหาร แนวปฏิบัติ ธรรมเนียมปฏิบัติ ในโรงเรียน ระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างเหมาะสมและเป็นระบบ รวมถึงงานด้านพัฒนาบุคลากร

การทำงานเป็นทีม การเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นมีการกำหนดขอบข่ายสาระการกำกับ ตรวจสอบและรายงานที่ครอบคลุมเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาของโรงเรียนชัดเจน

จันทราณี สงวนนาม (2545:139-140) กล่าวว่า “สถานศึกษาส่วนใหญ่จะแบ่งโครงสร้างของการบริหารสถานศึกษาให้ครอบคลุมไว้ 6 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยถือว่างานวิชาการเป็นงานหลัก และงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุน”

ธีระ รุญเจริญ (2546:66) ได้กล่าวว่า “หากองค์กรใดมีการกำหนดโครงสร้างและแบ่งส่วนงานที่ดี มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ระหว่างหน่วยงานที่เหมาะสมมีความชัดเจนแน่นอน ไม่มีงานที่ซ้ำซ้อน มีความเชื่อมโยงสอดคล้องประสานสัมพันธ์กันระหว่างหน่วยงานหลักกับหน่วยงานย่อยและระหว่างหน่วยงานย่อยด้วยกัน มีการจัดระบบงานบริหารบุคคลที่มีประสิทธิภาพ โดยมีระบบการจัดการที่ดี มีค่าตอบแทนที่เหมาะสมเพื่อจูงใจให้ คนดี คนเก่งเข้ามาทำงานก็เป็นที่ยังได้ ว่าองค์กรนั้นจะสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้”

สรุป การจัดโครงสร้างของการบริหารโรงเรียน โดยทั่วไปจะเขียนเป็นแผนผังหรือแผนภูมิไว้ให้มองเห็น โครงสร้างนั้นจะแสดงความสัมพันธ์ของกลุ่มงาน ตำแหน่งหน้าที่และสายบังคับบัญชา

ด้านการจัดการบุคลากร

การจัดการบุคลากร คือ การจัดเตรียมครู อาจารย์ และฝ่ายสนับสนุนการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อทำหน้าที่ให้ความรู้ต่างๆ แก่ผู้เรียน พร้อมทั้งส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและความรักองค์กร

อุทัย หิรัญโต (2531 : 2) ให้ความหมายของการบริหารงานบุคลากรว่า การบริหารงานบุคลากร คือ การปฏิบัติการเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือตัวเจ้าหน้าที่ในองค์กรใดองค์กรหนึ่งนับตั้งแต่การสรรหาคนเข้าทำงาน การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนเงินเดือน การปกครองบังคับบัญชา การดำเนินการทางวินัย การให้พ้นจากงาน และการจ่ายบำเหน็จบำนาญ เมื่อออกจากงานไป

พยอม วงศ์สารศรี (2532 : 3) ให้ความหมายของการบริหารงานบุคลากร หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ พิจารณาบุคคลที่อยู่ในสังคม เพื่อดำเนินการพิจารณา สรรหา คัดเลือกและบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้ามาอยู่ในองค์กร และขณะที่บุคคลเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรได้มีการจัดกิจกรรมพัฒนา ชำระรักษาให้บุคคลที่คัดเลือกเข้ามาเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีในการทำงานและยังรวมไปถึงการ

แสวงหาวิธีการที่ทำให้สมาชิกในองค์กรที่ต้องพ้นจากการทำงานสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

มานะ ทองรักษ์ (2549 : 23) งานบริหารงานบุคคล ถ้าหากพิจารณาขอบข่ายงานบริหารบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษาแล้ว สามารถจำแนกออกได้เป็น 4 งานด้วยกัน คือ 1. งานวางแผนบุคลากรเป็นการเตรียมการสำรวจความต้องการ การกำหนดจำนวนและลักษณะของบุคลากรที่โรงเรียนต้องการ 2. งานเตรียมบุคลากรเป็นงานในด้านบุคลากรเข้าทำงานงานปฐมนิเทศ และการชี้แจงถึงบทบาทและหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละฝ่ายและแต่ละคน 3. งานพัฒนาและธำรงรักษาบุคลากรเป็นงานเกี่ยวกับการให้ความรู้ในหน้าที่ปฏิบัติของบุคลากรทั้งก่อนและขณะประจำการ การจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากร การจัดทำทะเบียนประวัติบุคลากร 4. งานวินัยของบุคลากร ได้แก่ การป้องกันและดูแลให้บุคลากร ดำเนินงานตามระเบียบปฏิบัติ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และบุคคล

กล่าวโดยสรุป การจัดการบุคลากรหรือการบริหารงานบุคลากรเป็นงานที่มีส่วนในการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพอย่างมากเช่นกัน เพราะในการสรรหาบุคลากรมาทำงาน ถ้าสรรหาบุคคลที่เป็นคนเก่ง คนดี มาเป็นครู จัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถและความถนัดพร้อมด้วยประสบการณ์ มีการพัฒนาครูให้เก่งให้เป็นคนดียิ่งขึ้นไป ย่อมจะสอนและอบรมนักเรียนให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพในระดับสถานศึกษาบางแห่งมักจะมีบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานบุคคล อาทิ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการจะร่วมกัน บริหารและจัดการงานบุคลากร เช่น การสรรหาบุคคลมาทำงาน การจัดบุคคลเข้าทำงานการพิจารณาความดีความชอบ และการพัฒนาบุคคล เป็นต้น

การบริหารการเงิน

รัชพล คชชารุ่งโรจน์ (2548 : 99) การบริหารจัดการเกี่ยวกับเงิน สำหรับโรงเรียนเอกชนราชการต้องปฏิบัติไปตามระเบียบราชการ ผู้เขียนขอเสนอหลักการบริหารจัดการด้านการเงิน ดังนี้

1) ผู้บริหารต้องมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงินเป็นอย่างดี สามารถประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา 2) มีการจัดการระบบการเงินภายในโรงเรียนอย่างโปร่งใส มีเงินสำรองสำหรับเบิกจ่ายเป็นสวัสดิการภายใน ได้อย่างรวดเร็ว ไม่ต้องรอนาน 3) การใช้ระบบคอมพิวเตอร์มาบริหารจัดการระบบการเงิน 4) โรงเรียนควรมีแผนปฏิบัติการเงินอย่างชัดเจน 5) โรงเรียนหาโอกาสในการแสวงหาวิธีหางบประมาณ ในหลายรูปแบบ เช่น การของบประมาณ การจัดกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา การจัดการศึกษา 6) ความสามารถในการจัดสรรงบประมาณภายในโรงเรียนอย่างทั่วถึงและให้เกิดประโยชน์โดยรวมของโรงเรียน

ลักษณะ จุประสงค์ (2551) หลักการและนโยบายบัญชีโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย

1. ระบบบัญชีคู่ คือ การลงรายการสองบัญชี คือ เดบิต และ เครดิต
2. หลักการและนโยบายบัญชีโรงเรียนเอกชน มีรายละเอียดดังนี้

1) ระบบบัญชีคู่ คือการลงรายการสองบัญชี คือ เดบิต และ เครดิต 2) หลักการบัญชีใช้เกณฑ์พึงรับพึงจ่าย คือ การบันทึกรับรายได้และรายจ่ายเมื่อมีรายการเกิดขึ้น 3) รอบระยะเวลาบัญชี กำหนด วันที่ 1 พฤศจิกายน ถึงสิ้นสุด 30 เมษายน ของปีถัดไป (1 รอบเท่ากับ 12 เดือน) 4) วัสดุและอุปกรณ์สำนักงานบันทึกตามราคาทุนที่ซื้อมา 5) อาคาร ยานพาหนะ ครุภัณฑ์ บันทึกตามราคาทุนที่ได้มากรณีหาราคาทุนไม่ได้ให้ตีราคาโดยมูลค่ายุติธรรม 6) อายุการใช้งานของอาคาร ยานพาหนะ และครุภัณฑ์ คิดค่าเสื่อมราคาในอัตราเส้นตรงแต่ให้คงเหลือราคาตามบัญชีในที่สุดทำยไว้จำนวน 1 บาท 7) ลูกหนี้ให้บันทึกตามจำนวนที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินได้ 8) บันทึกรับรู้รายได้เมื่อได้รับเงินหรือเมื่อได้ให้บริการแก่ผู้เรียนแล้วในรอบปีปัจจุบัน 9) บันทึกรับรู้รายจ่ายได้จ่ายเงิน เมื่อได้จ่ายเงินเป็นค่าสินค้าหรือบริการหรือได้รับสินค้าหรือบริการแล้วในรอบบัญชีปัจจุบัน 10) การกำหนดอายุการใช้งานของอาคาร ยานพาหนะ ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ให้กำหนดตามจำนวนปีที่คาดว่าจะใช้ทรัพย์สินเหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ 11) สินทรัพย์ถาวรที่หมดสภาพใช้งานก่อนกำหนดและยังมีมูลค่าเหลืออยู่ตามบัญชีให้ตัดจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชีและบันทึกมูลค่าที่เหลืออยู่เป็นค่าใช้จ่ายในปีที่ตัดจำหน่ายทั้งจำนวน

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

เมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลงการจัดการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาย่อมต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ โดยมุ่งหวังเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนและถาวรตลอดไป

หลักสูตรการศึกษา

เจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 9) ให้ความหมายหลักสูตรว่าเป็น SOPEA ประกอบด้วย

S	คือ	Subject matter	ได้แก่ เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน
O	คือ	Object	ได้แก่ วัตถุประสงค์
P	คือ	Plans	ได้แก่ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์แก่นักเรียนที่คาดหวัง
E	คือ	Learner,s experience	ได้แก่ ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน
A	คือ	Education activities	ได้แก่ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน

ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา (2540: 3-5) ได้อธิบายความหมายของ “หลักสูตร” ว่ามีความแตกต่างกันไปตั้งแต่ความหมายที่แคบสุดจนถึงกว้างสุด แต่จำแนกความคิดเห็นของนักการศึกษาที่ได้นิยามความหมายของหลักสูตร ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1. หลักสูตร หมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้ นักการศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าการหลักสูตร หมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้ มองหลักสูตรในลักษณะที่เป็นเอกสาร หรือโครงการการศึกษาที่สถาบันการศึกษาได้วางแผนไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ หลักสูตรตามความหมายนี้หมายถึงรวมถึง แผนการเรียนรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดให้เรียนรวมทั้งเนื้อหาวิชาของรายวิชาต่างๆ กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มนี้ไม่รวมถึงการนำหลักสูตรไปใช้หรือการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง แต่ทั้งแผนประสบการณ์การเรียนกับการเรียนการสอนที่ปฏิบัติจริง มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

2. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สถาบันการศึกษาจัดให้ ซึ่งหมายถึงประสบการณ์การเรียนและการนำหลักสูตรไปใช้ด้วย แนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของทั้งทาบาสและไทเลอร์ที่เห็นว่า หลักสูตรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายประสบการณ์ทางการศึกษาหรือเนื้อหาการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาหรือการจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

ธำรง บัวศรี (2542: 7) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

มาเรียม นิลพันธุ์ (2543: 6) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารข้อกำหนดเกี่ยวกับมวลประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้เจริญงอกงามพัฒนาไปในแนวทางที่ต้องการ

หรรษา นิลวิเชียร (2547: 10) หลักสูตรสถานศึกษาผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนหลักสูตร คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นในชุมชนมีหน้าที่กำหนดนโยบายและกฎระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษา ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ทั้งทางบวกและทางลบ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในสิ่งที่กำหนดในแผนการเรียนรู้ และไม่ได้กำหนดไว้ในแผนฯ โรงเรียนต้องตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนทั้งหมด เช่น การบริหารด้านรถรับ-ส่ง การบริการด้านอาหารกลางวัน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นโครงร่างกำหนดกรอบแนวคิดทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต รวมทั้งเป็นแนวทางในการให้การศึกษา

ให้วิชาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติและค่านิยม รวมทั้งส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้บุคคลเป็นคนที่สังคมต้องการ

การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีประเด็นหลักอยู่เปลี่ยนบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเป็น “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน” และบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้” ให้ผู้เรียน ดังนั้นผู้เรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน และมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ประเวศ วะสี (2543: 4) ให้ความหมายว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เอาชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นตัวตั้ง เรียนรู้เพื่อสร้างปัญญาให้รู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ทั้งทางเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มีความสุข สนุกสนานและเกิดฉันทะในการเรียนรู้

ทศนา เขมมณี (2545: 121) ให้ความหมายว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัว (active participation) ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ในกิจกรรมหรือกระบวนการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีบทบาทดังกล่าวมากกว่าผู้สอน

McCombs and Whisler (1997: 1408) กล่าวถึงการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่าเป็นการเปลี่ยนมุมมองในการจัดการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะในเรื่องภูมิหลัง ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความสนใจ ศักยภาพและความต้องการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนให้มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรู้ในระดับสูงสุดรวมถึงการเสริมสร้างแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

American Psychological Association (2007) ได้อธิบายลักษณะการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยที่บรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น (Active Participant) ในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนจะใช้กลยุทธ์ (Strategies) ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจจากภายนอกที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้จึงมีลักษณะเป็นเฉพาะบุคคลมากกว่าการมีลักษณะที่เป็นแบบแผนมาตรฐานเดียวกันการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะช่วยพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ (Learning “how-to-learn” skills) เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการ

คิดอย่างมีวิจารณญาณ ลักษณะของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะปรับเปลี่ยนไปตามรูปแบบ การเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

สรุปได้ว่า “การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มตามความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนมีอิสรภาพในการสร้าง องค์ความรู้ของตนเอง เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยได้ใช้กระบวนการคิดปฏิบัติได้จริง มีส่วนร่วม อย่างตื่นตัว (active participation) ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมและผู้เรียนมีบทบาท ในกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่าผู้สอน

การจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้

สถานศึกษาและชั้นเรียน ที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น และเอื้อเพื่อแผ้ว ่ลตลอดจนความ สะอาด ความเรียบร้อยและสวยงาม พร้อมทั้งความเอื้อเพื่อแผ้ว ่ลฯลฯ ย่อมเป็น แรงจูงใจที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียนและใฝ่การเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่ดีจะช่วย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีและมีวิสัยทัศน์ที่ดีในการมาโรงเรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 117) ในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละครั้งจะให้เป็นที่ ไปใน บรรยากาศแบบใดขึ้นอยู่กับผู้สอนจะเป็นผู้บ่งชี้ทั้งสิ้น คุณลักษณะของผู้สอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ให้เป็นที่ไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพมีหลายประการ เช่น มีความรอบรู้ในสิ่งที่จะสอนเป็นอย่างดี ทั้ง ด้านกว้างและด้านลึกสามารถนำความรู้ที่นำมาถ่ายทอดได้ มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนซึ่งหมายถึง มี ความปรารถนาดีต่อผู้เรียน รักวิชาที่สอนและรักการสอนมีความรู้ลึกซึ้งอยากสอน และสิ่งสำคัญจะ ขาดไปเสียไม่ได้นอกเหนือจากความรู้ความสามารถในการสอนแล้ว ผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจผู้เรียน ไม่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยวาจาและท่าทางต่อผู้เรียน ปฏิบัติต่อผู้เรียนให้ มีความรู้สึกใกล้ชิด มีความเป็นห่วงผู้เรียน ยอมรับผู้เรียนอย่างที่เขาเป็น

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541: 69) ได้เสนอบทบาทของครูผู้สอนในการจัดบรรยากาศที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ สรุปพอสังเขปได้ดังนี้ (1) จัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศส่งเสริมให้ผู้เรียน ค้นพบกระบวนการ หรือ วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) จัดกิจกรรมและสถานการณ์ที่ส่งเสริม กระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ และการแสดงออกของผู้เรียน ตลอดจนการปรับปรุงตนเอง (3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยน เรียนรู้จากเพื่อนและกลุ่ม จัดบรรยากาศการเรียนรู้ ที่มีชีวิตชีวา มีความสุข (4) ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ เข้ากับชีวิตจริง (5) ครูผู้สอนประเมินพัฒนาการของผู้เรียนทุกด้านอย่างต่อเนื่องและปฏิบัติตนเป็น แบบอย่าง โดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามของวิถีไทยและสากล

กล่าวโดยสรุป การจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางบวกเพื่อพัฒนาตนเอง การที่จะส่งเสริมให้มีบรรยากาศเหล่านี้ให้เกิดขึ้นได้นั้น ผู้สอนจะต้องมีความเชื่อในตนเอง ต้องแสดงออกถึงการไว้วางใจ ให้ความเมตตา และความอบอุ่นสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง มีความรู้สึกต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน และมีความกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมวด 4 แนวการจัดการศึกษาเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้ สาระของหมวดนี้ครอบคลุมกระบวนการจัดการศึกษาที่เปิดกว้างให้แนวทาง การจัดการเรียนการสอนตั้งแต่มาตรา 22 ถึง มาตรา 30 และโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากการพัฒนาการของผู้เรียน การทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2540: 28) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลของเรื่องความรู้ ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีต หรือในสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล บุญชม ศรีสะอาด (2541: 150) ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้มากก็นับว่าการสอนของครู มีประสิทธิภาพสูงถ้าบรรลุจุดประสงค์ได้น้อยก็หมายความว่าไม่มีประสิทธิภาพต่ำ

วารินทร์ ลินสูงสุด (2543: 195) สัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน หมายถึง ผลของการเรียนรู้ หรือพัฒนาการโดยรวมที่เกิดขึ้นจริงของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีเกณฑ์ ดังนี้ คือ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในขั้นสุดท้ายของผู้เรียนที่จบหลักสูตรอยู่ในระดับสูง (2) ความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพของตน (3) ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร วิทยากร เชียงกุล (2546: 10) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง การออกแบบทดสอบ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะหรือความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนในสาขาวิชาที่เรียน เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546: บทนำ) ผลสัมฤทธิ์หมายถึง ผลของการประเมินทุกด้านที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยรวม จึงต้องใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายให้สัมพันธ์ร่วมไปกับกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

วิทยากร เชียงกุล (2546: 10) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นการออกแบบทดสอบ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ฯลฯ หรือ ความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียนในสาขานั้นๆ

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบการเรียนรู้ของผู้เรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1) ด้านความรู้ ด้านความเข้าใจ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และ 2) ด้านคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้เรียน ได้แก่ มีคุณธรรมจริยธรรม มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและบุคคลอื่น ทั้ง 2 ประเภทที่กล่าวมานั้นผู้เรียนต้องผ่านการสอน การฝึกอบรมจากครูผู้สอนใช้วิธีประเมินผล อย่างหลากหลายให้สัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้แล้วรวบรวมข้อมูลเป็นคะแนน หมายถึง ตัวเลขที่แสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน

ด้านการจัดกิจการนักเรียน

กิจการนักเรียนเป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพราะเป็นงานที่มีส่วนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา นักการศึกษาได้ให้ความหมายของกิจการนักเรียนดังนี้

เยาวภา เดชะคุปต์ (2542: 78) กิจการนักเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ครอบคลุมถึงงานจัดทำเขตพื้นที่ให้บริการ จัดทำสำมะโนนักเรียน การรับเด็กเข้าเรียน การปฐมนิเทศผู้ปกครอง การจัดทำทะเบียนและระเบียนต่าง ๆ

หวน พิณรุฬห์ (2548: 9) การบริหารกิจการนักเรียน เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับนักเรียน เช่น การปฐมนิเทศนักเรียน การปกครองนักเรียน การจัดบริการแนะแนว การบริการเกี่ยวกับสุขภาพนักเรียน การจัดกิจกรรม และการบริการต่าง ๆ เป็นต้น การบริหารกิจการนักเรียนถือว่าเป็นการพัฒนาบุคคลให้เป็นคนดี คนเก่ง ได้อย่างมากเช่นกัน เช่น การปกครองให้นักเรียนมีระเบียบวินัยการจัดกิจกรรม กีฬา กิจการทางศาสนา กิจกรรมทางวิชาการ การจัดบริการแนะแนวเหล่านี้ล้วนทำให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง ยิ่งขึ้น

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2551: 113) กิจการนักเรียนนั้น เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน การจัดกิจกรรมนักเรียนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการไปใช้ในการสร้างสรรค์อย่างมีจุดหมาย อันก่อประโยชน์แก่ผู้เรียน

ฉันท ชาติทอง (2552: 230) กล่าวว่า การจัดการนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมดำเนินการด้วยกระบวนการทางจิตวิทยาให้แก่เด็กนักเรียนมากขึ้น และส่งเสริมทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อให้รู้จักนักเรียนมากขึ้น และส่งเสริมป้องกันปัญหาของนักเรียนทุกคน การจัดกิจกรรมจะจัดในห้อง โดยมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง และนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

สรุปได้ว่า งานกิจการนักเรียน เป็นการจัดมวลประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ครอบคลุมถึงงานจัดทำเขตพื้นที่ให้บริการ การปกครอง การจัดบริการแนะแนว เพื่อส่งเสริมการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความสมัครใจของผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเติมจากกิจกรรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจการนักเรียนดังกล่าว โรงเรียนจัดอยู่บนพื้นฐานของงานบริหารทั่วไปและงานวิชาการ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่มีแนวทางพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายได้หลายๆแนวทาง ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนที่แตกต่างกัน โดยที่โรงเรียนให้ความร่วมมือด้านการจัดสถานที่ อำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้ยังให้โอกาสผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ความสามารถด้านต่างๆของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 6) ได้นิยามกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้ เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม

สมนึก ธาตุทอง (2548: 219) ได้ระบุความหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่าเป็นการจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนทุกคนทั้งผู้เรียนปกติ อัจฉริยะ พิการ และผู้ด้อยโอกาส โดยจัดอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาความสมดุลด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ส่งเสริมเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาองค์ความรู้ของผู้เรียนและมีความพร้อมเพื่อที่จะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญาและสังคม โดยมุ่งหวังให้เยาวชนของชาติเป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์ที่เหมาะสม โดยจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การบริการและสวัสดิการ

การบริการและสวัสดิการ เป็นงานสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับ นักเรียน ผู้ปกครอง ครู บุคลากร และเป็นงานที่โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการซึ่งผู้บริหารจัดขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่บุคคลที่กล่าวข้างต้น และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังให้โรงเรียนจัดบริการ และสวัสดิการให้กับนักเรียน โดย สุทธิพันธ์ ผ่องอักษร (2540) ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษา พบว่า ด้านกิจการนักเรียนผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดบริการและสวัสดิการให้กับนักเรียน โดยเน้นการแนะแนว การบริการสุขภาพและให้สวัสดิการกับนักเรียน เช่นทุนอาหารกลางวันและยกเว้นค่าธรรมเนียมการเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2533: 26-27) ได้กำหนดการจัดบริการรถรับ-ส่ง ที่สถานศึกษาจัดบริการให้แก่เด็ก ซึ่งรถต้องอยู่ในสภาพปลอดภัยอุปกรณ์ภายในรถเหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่นเข็มขัดนิรภัย เครื่องดับเพลิง มีสัญญาณไฟรับการฝึกอบรมจากกรมขนส่ง ต้องมีบุคลากรดูแลเด็กนักเรียนในรถอย่างน้อย 1 คน และ สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2541: 15) กล่าวว่าโรงเรียนเอกชนจัดให้บริการเพิ่มขึ้นจากภารกิจหลักเป็นการให้บริการเชิงแข่งขัน ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และความทั่วถึง ได้แก่ การบริการรถรับ-ส่งนักเรียนและการมีครูเจ้าของภาษาเป็นผู้สอน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545: 15) การจัดเรื่องบริการและสวัสดิการเพื่อสนองความต้องการด้านครู-อาจารย์ ได้แก่ งานการลา การปฏิบัติงานทดแทน การรักษาพยาบาล การอุทธรณ์ร้องทุกข์และการบำเหน็จบำนาญ

ฉันท ชาติทอง (2552: 231) กล่าวว่า การจัดบริการกิจกรรมแนะแนวโดยมีครูเป็นผู้ให้บริการข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่จำเป็นและทันสมัย ทั้ง ด้านการศึกษา อาชีพ การพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อให้ นักเรียน ได้สำรวจตนเองและรู้จักตนเองในทุกด้าน สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ตลอดจนช่วยเหลือแก้ไขและฝึกประสบการณ์ที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษาและการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต

สรุปได้ว่า การบริการและสวัสดิการ เป็นงานสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่โรงเรียนจัดให้ เช่น การบริการแนะแนว การบริการรถรับ-ส่ง ครูสอนภาษาต่างประเทศเป็นเจ้าของภาษามอบทุนการศึกษาในรูปแบบของค่าเสื้อผ้า ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าอาหารกลางวัน ฯลฯ เป็นต้น

การปกครองนักเรียน

การปกครองนักเรียน ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียนเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานของการรู้จักเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมต่อไป และจาก <http://onruedee.multiply.com/ionma/litem/14> ดังนี้

- (1) ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อยปลูกฝังให้เด็กเป็นผู้มีคุณธรรม รักและเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสน์ พระมหากษัตริย์
- (2) ครูมีหน้าที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียนเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยต่างๆ ของโรงเรียน โดยเคร่งครัดและสม่ำเสมอ เพื่อเป็นพื้นฐานของการรู้จักเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมต่อไป
- (3) ครูมีหน้าที่เอาใจใส่กวดขันในเรื่องการแต่งกาย และสุขอนามัยของนักเรียน
- (4) ครูมีหน้าที่ประสานงานและร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อให้งานด้านการปกครองนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- (5) ครูต้องไม่ละทิ้งห้องเรียนหรือปล่อยให้เด็กอยู่ตามลำพังในห้องเรียน
- (6) ครูมีหน้าที่อบรมและดูแลเอาใจใส่ไม่ให้เด็กทำลายสาธารณสมบัติ
- (7) ครูมีหน้าที่ส่งเสริมให้เด็กรับสถาบัน หมั่นละในทางที่ถูกต้อง

กิจกรรมต่างๆ

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันนี้ บทบาทของครู - อาจารย์จะเปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกและฝึกประสบการณ์ตรงแก่ผู้เรียนในรูปแบบของการจัดกิจกรรม ชมรม เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในด้านวิชาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม ด้านกีฬา ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ สืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ฯลฯ ได้แก่

พิรพงษ์ บุญศิริ (2541: 44) กิจกรรมนันทนาการที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อบริการเด็กนักเรียน นักศึกษา ให้มีโอกาสเข้าร่วมอย่างทั่วถึง เพื่อการส่งเสริม การออกกำลังกาย การฝึกทักษะกีฬา การเรียนรู้ และการพักผ่อนอย่างอิสระ อาจจะทำในเวลาว่างหรือในเวลาเรียน นอกโรงเรียน ในสถานที่ใดที่หนึ่ง ภายในขอบเขตของโรงเรียน เช่น สนามกีฬา ห้องสมุด ห้องเรียนหรือจัดในรูปแบบของกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อทักษะต่างๆ ชมรมกิจกรรมหรือกลุ่มสนใจต่างๆ เป็นต้น

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2545: 3) กิจกรรม การเล่น ประกอบการสอน จัดเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้เข้าใจให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น และเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนเห็นคุณค่า เกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ “กิจกรรม การเล่น” ประกอบการสอนยังช่วยฝึกทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน นอกเหนือไปจากความสนุกสนานเพลิดเพลินที่นักเรียนจะได้รับ เช่น กิจกรรมการเล่น

ที่จะนำมาประกอบการสอนภาษาไทย ควรจะได้มีการดัดแปลงให้เหมาะสมกับเนื้อหา ตลอดจนคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน

ดวงกมล สีนเพ็ง (2551: 144-115) กิจกรรมต่างๆ หรือกิจกรรมหนึ่งๆ ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้หลายสาระ ได้มีโอกาสพัฒนาทักษะต่างๆ และประสบการณ์ที่ดีมีคุณค่า ตัวอย่างกิจกรรมนักเรียนนอกเหนือจากกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เช่น กิจกรรมโฮมรูม (Hom Room Activitie) ส่วนใหญ่จะจัดกิจกรรมโฮมรูมช่วงเช้าก่อนเริ่มเรียนวิชาต่างๆ

สรุปได้ว่า กิจกรรมต่างๆ เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนในทุกๆด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมค่านิยมอันดีงาม ด้านกีฬา ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ หากผู้เรียนทุกคนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาครบทุกด้าน ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

บุญยรัตน์ แสงดี (2533) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินสมรรถภาพและผลของการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมาพบว่า 1) ความรู้ ความเข้าใจในการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และลักษณะของโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีวุฒิระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ลักษณะของโรงเรียน การมีครูใหญ่ ผู้จัดการเป็นบุคคลคนเดียวกัน และคนละคน และที่ตั้งของโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4) คุณลักษณะและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนธรรมดา โรงเรียนในเครือคาทอลิก และเพื่อสอนภาษาจีน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริลักษณ์ รักษาทรัพย์ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ตามทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ครูแสดงทัศนะต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในระดับ น้อย คือ การบริหารงานการเรียนการสอนและการบริหารงานกิจการนักเรียน ส่วนอีก 4 งานอยู่ในระดับปานกลาง คือ งานธุรการและการเงิน งานบุคคลกร งานสัมพันธ์กับชุมชน และงานอาคารสถานที่

สุทธิพันธ์ ผ่องอักษร (2540) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1) คาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษา ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถทางการอ่าน การเขียน และการคำนวณ โดยเน้นวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และส่งเสริมวิชาคอมพิวเตอร์ 2) ด้านกิจการ

นักเรียนผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนเอกชนจัดบริการและสวัสดิการให้กับนักเรียน โดยเน้นการแนะแนวการศึกษา การบริการสุขภาพนักเรียน และให้สวัสดิการกับนักเรียนเป็นทุนอาหารกลางวัน และยกเว้นค่าธรรมเนียมการเรียน กับคาดหวังให้โรงเรียนสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงาม กล้าแสดงออก และมีวินัยในการอ่าน

ธีระ แทนศิริ (2541) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน โดยรวมแตกต่างกันกับผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

จวีรภรณ์ จันทร์มาภู (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้กิจกรรมในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนประถมศึกษาต่างกันมีการใช้กิจกรรมในการพัฒนาตนเองตามลำพังและเป็นหมู่คณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สำหรับปัญหาอุปสรรคที่สำคัญของครูคือค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ การสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาและสุขภาพไม่แข็งแรง

บุญโช หยอบบางไทร (2544) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบระดับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามตัวแปรรูฉัตรการศึกษา และประสพการณ์ในการทำงานพบว่า 1) โดยภาพรวมและรายปัจเจกอยู่ในระดับมาก ยกเว้นปัจจัยทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง 2) การปฏิบัติของผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.1 ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ปฏิบัติงานประกันคุณภาพฯ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

นริศ มหาพรหมวัน (2550) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการพัฒนาของครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 2) เปรียบเทียบความต้องการการพัฒนาของครูโรงเรียนเอกชนฯ ตามอายุ ระดับการศึกษา ประสพการณ์การทำงาน และตามขนาดโรงเรียน 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการพัฒนาของครูโรงเรียนเอกชนฯ พบว่าตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันและด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมแตกต่างกัน นอกนั้นไม่แตกต่างกันตามประสพการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และตามขนาด

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Johnson. (1987: 3261-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างภาวะผู้นำนักเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในชนบทโดยการรับรู้ และการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาชั้นหลัง 8 ปี และการคาดคะเนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่อไปในอนาคต โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 30 คน พบว่า ผู้บริหารส่วนมากเห็นว่า ควรมีการเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรม ควรมีการพัฒนาบุคลากร พัฒนาหลักสูตรวิธีการสอน และตารางการจัดกิจกรรม ในช่วง 8 ปีต่อไป ผู้บริหารต้องการให้ครูมีการวัดผลให้เป็นมาตรฐาน และมีหลักฐาน สามารถตรวจสอบได้ ผู้บริหารส่วนมากต้องการเปลี่ยนแปลงการวัดผล และประเมินผลนักเรียนในปี 1984 – 1985 และมีความแตกต่างกันของการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อสร้างภาวะผู้นำของนักเรียน

Delvin. (1989: 1492 – A) วิจัยเรื่องส่งเสริมกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรมีเวลาในการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ทบทวนหลักสูตรเก่าให้มากขึ้น จัดบริการวัสดุอุปกรณ์ มีภาวะผู้นำ ปรับขยายโครงการสร้างการบริหารให้คำปรึกษาในการใช้หลักสูตร และจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน รักในการแสวงหาความรู้มากขึ้น

Sammons. (1995:39) ศึกษาคุณลักษณะหลักของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลโดยได้ศึกษาในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลทั้งในระดับประถม และมีมัธยมในประเทศอังกฤษ พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล ได้แก่ ภาวะผู้นำ เป้าหมายร่วมกันสอนและเรียนอย่างตั้งใจ มีความคาดหวังสูง เป็นต้น

Willms. (1997:1-4) ได้ศึกษาเรื่องทางเลือกของผู้ปกครองและนโยบายการศึกษา พบว่า ผู้ปกครองน้อยกว่า 90% ที่ไม่ได้วางแผนในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้กับบุตรหลาน โดยผู้ปกครองนักเรียนเลือกโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพความรู้ความสามารถของนักเรียน ตลอดจนสภาพสังคมเป็นประการสำคัญ

Hinds & Park. (2000:1-5) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองสำหรับเด็กในประเทศสกอตแลนด์ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกโรงเรียนสำหรับบุตรของตน พบว่าปัจจัยที่สำคัญคือ อาคารสถานที่ ความปลอดภัย สถานที่เล่น และความมีชื่อเสียงของโรงเรียน นอกจากนี้พบว่ารายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเลือกโรงเรียน

สรุป ตามเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า คุณภาพของโรงเรียนเอกชน นั้นเป็นศักยภาพที่โรงเรียนสามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ และเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อคุณภาพของโรงเรียนเอกชนมีความศรัทธาต่อโรงเรียนเอกชน และตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษารวมทั้งในโรงเรียนเอกชน ถ้าโรงเรียนมีคุณภาพทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการจัดการศึกษา การจัดสิ่งจูงใจพิเศษความเชื่อถือในบุคลากรของโรงเรียน การดำเนินการตามปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน การใช้สื่อการสอนและอาคารสถานที่ การจัดบริการนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน การจัดบรรยากาศในโรงเรียน และความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ซึ่งคาดว่า ถ้าโรงเรียนเอกชนมีคุณภาพทั้ง 8 ด้าน จะสามารถพัฒนาองค์กรไปสู่ความมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นการศึกษาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปวางแผนปรับปรุง และพัฒนาโรงเรียนเอกชน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนวิธีดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา
- 3.2 ประชากร
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมเครื่องมือ
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กำหนดไว้ ดังนี้

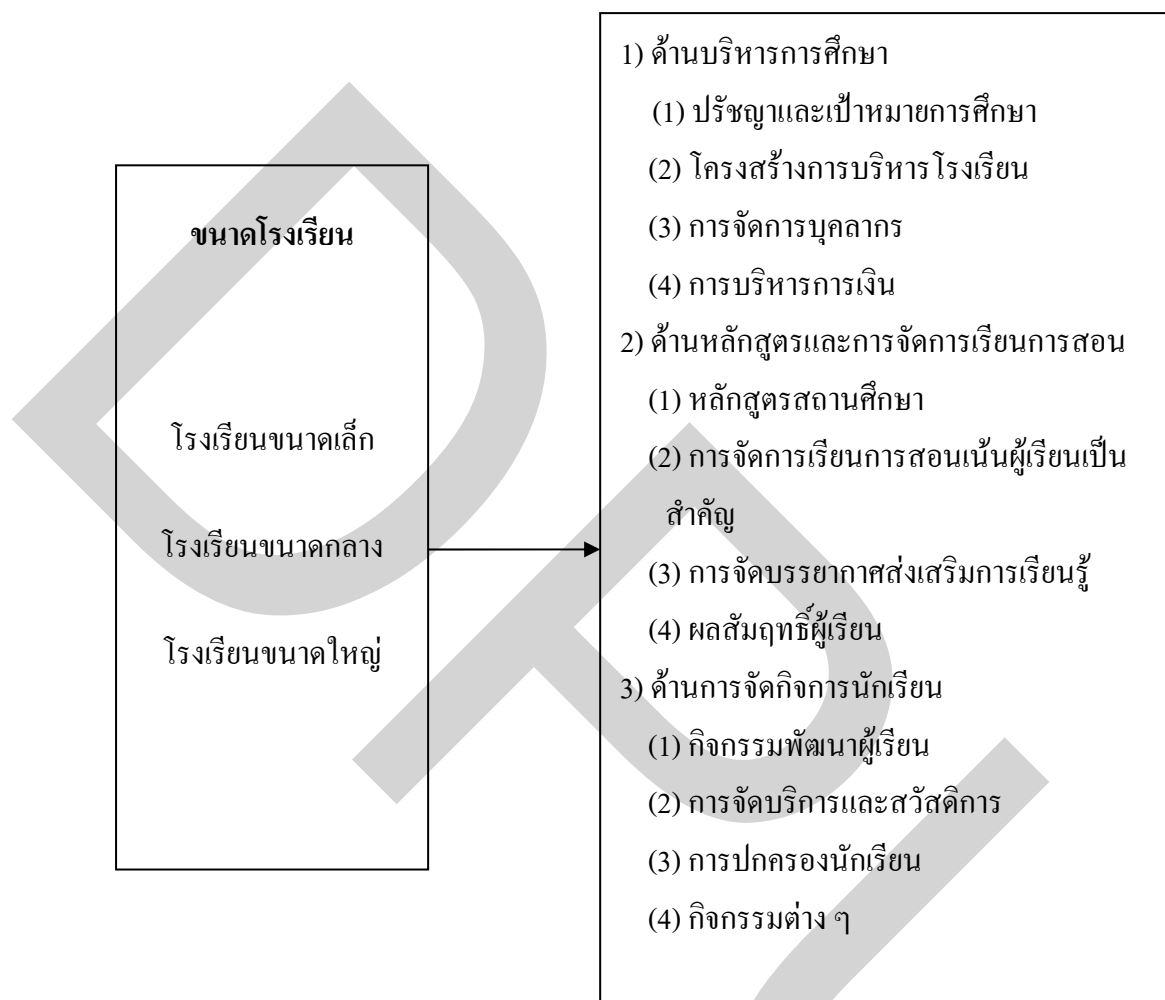
- 1) การจัดการด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน
- 2) การจัดการด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน
- 3) การจัดการด้านบุคลากร
- 4) การจัดการด้านทรัพยากรการเรียนการสอน
- 5) การจัดการด้านการบริการ
- 6) การจัดการด้านกิจการนักเรียน
- 7) การจัดการด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน

จากหลักเกณฑ์ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้นำมาจัดกลุ่มขึ้นมาใหม่เพื่อให้เกิดความชัดเจน โดยวิธีศึกษาเนื้อหาและสาระของแต่ละข้อความมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันเพียงใด และจัดรวมเข้าอยู่ในกลุ่มเดียวกันได้ รวม 3 ด้าน คือ 1) ด้านบริหารการศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจการนักเรียน รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพการศึกษา สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ประชากรผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 114 คน จากโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 38 โรงเรียน โดยจำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 14 แห่ง โรงเรียนขนาดกลาง 11 แห่ง และโรงเรียนขนาดใหญ่ 13 แห่ง ดังตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 โรงเรียนและขนาดโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

โรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่
1. กาญจนวิทยา	1. สิริวิทย์วิทยา	1. เซนต์ราฟาแอล
2. จตุพรวิทยา	2. ดิษลี	2. ทรงวิทยา
3. เขาวลิตวิทยา	3. ครุณรัตน์	3. เซนต์โยเซฟ บางนา
4. ทอรัค	4. ฌักกูเวสม์	4. บุรารักษ์
5. เทพกรศึกษา	5. ประชานาถ	5. ประภามন্ত্রী2
6. ปัญจนวิทย์	6. ศึกษาสรรค์	6. ศิริวิทยา
7. ภรวิษณุ	7. สายอนุสรณ์	7. ศรีวิทยาปากน้ำ
8. เขาวนาริคริสเตียน	8. สิริศึกษา	8. อนุศาสน์วิทยาสมุทรปราการ
9. สุมานัน	9. อุ่นอารีวิทยา	9. สุขเจริญผล
10.สวนแพรภษา	10.อุทัยย์	10.ป๊วยฮั่ว
11.สันติครุณ	11.ล้วนพฤษษา	11.อำนวยการวิทย์
12.เสีงี่ยมพิทยานุกูล		12.อัญสัมชัญสมุทรปราการ
13.เฉลิมวิทยา		13.นพคุณวิทยา
14.มนตเสรี		
รวม 14 โรงเรียน	รวม 11 โรงเรียน	รวม 13 โรงเรียน

หมายเหตุ : จากตาราง 3.1 คือโรงเรียนเอกชน ที่เปิดสอนหลายระดับ คือ อนุบาล – ประถมศึกษา, อนุบาล – ประถมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนต้น, อนุบาล – ประถมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

(1) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

(3) สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดเป็นแบบสอบถาม 2 ตอน
ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลจากสถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงสำรวจด้วยการแสดงจำนวน และร้อยละ (Percentage) ในการนำเสนอ และอธิบายข้อมูลจากสถานภาพพื้นฐานตามลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ขนาดโรงเรียน ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา

แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลจากสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้าน โดยกำหนดคะแนนของ คำตอบในแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

(4) วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการ อธิบายสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยแปลความหมายตามเกณฑ์การแปลผล ซึ่งค่าเฉลี่ยของคะแนนคิดเป็นค่าระดับการ จัดการคุณภาพการศึกษาระดับมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2544: 29) ดังนี้

4.21 - 5.00 หมายถึง สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20 หมายถึง สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก
2.61 - 3.40 หมายถึง สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 - 2.60 หมายถึง สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.80 หมายถึง สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 2 ในส่วนของคำถามปลายเปิด ได้แก่ ปัญหา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่มีต่อการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ของ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ คุณภาพการศึกษาในโรงเรียน นำเสนอผลโดยโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของแต่ละข้อและแต่ละ ด้าน แล้วนำมาเรียงลำดับและแบ่งออกเป็นแต่ละด้าน

(5) การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

3.3.2 การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำส่งแบบสอบถาม ฉบับร่างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้แก่

(1) นายชาญวิทย์	จรตระการ	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
(2) ดร.ทรงพล	ศิริจันทร์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนศิริศึกษา
(3) ดร.คณาพร	คมสัน	ศึกษานิเทศน์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
(4) นางสาวพาสณา	ชลบุรพันธ์	ศึกษานิเทศน์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
(5) นางมยุรี	บุญช่วย	ผู้อำนวยการ โรงเรียนนพคุณวิทยา

จากนั้นผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มประชากรในการศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

ด้านบริหารการศึกษา	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.9649
ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.9705
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.9504

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ไปยังผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน
2. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 20 วัน ผู้วิจัยได้ติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. แบบสอบถามส่งไปทั้งหมดจำนวน 114 ฉบับ ได้รับคืน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนการจัดเตรียมข้อมูลเบื้องต้นดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และคัดเอาแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก
2. การลงรหัส (Coding) ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่ ได้กำหนดไว้
3. การประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่ผ่านการลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาบันทึก ข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

เมื่อทำการจัดเตรียมข้อมูลและได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงสำรวจ (Survey Research) ดังนี้

1.1 นำข้อมูลในแบบสอบถาม ตอน 1 ซึ่งเกี่ยวกับสถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบ แบบสอบถามเรื่อง ขนาดโรงเรียน ระดับวุฒิการศึกษา และตำแหน่งที่ทำงานในปัจจุบันที่มี ต่อการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำ หน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยนำเสนอผลในรูปจำนวนและร้อยละ

1.2 นำข้อมูลในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับสภาพดำเนินการ ที่มีต่อการ จัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามที่ผู้วิจัย ได้จัดกลุ่มขึ้นมาใหม่ ได้แก่

ด้านบริหารการศึกษา	จำนวน	19	ชื่อ
ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	จำนวน	20	ชื่อ
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	จำนวน	15	ชื่อ

1.3 นำข้อมูลจากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้แก่ ปัญหาและ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 สำหรับผู้บริหารผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้า หมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน โดยใช้ข้อมูลทั้งหมด นำเสนอเรียงลำดับโดยรวมและจำแนกออกเป็น 3 ด้าน

2. การทดสอบสมมุติฐาน (Statistical Hypotheses Testing) ดังนี้

เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มประชากร ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง เดียวกัน (One-Way ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ใช้วิธีของ Scheffe

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่อง การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพการศึกษา และเพื่อให้เกิดความเข้าใจและการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F-value	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสำหรับกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มตัวอย่างขึ้นไปโดยวิเคราะห์ความแปรปรวน
F-prob	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกล้นยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1 การวิเคราะห์สถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สถานภาพข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา นำเสนอในรูปจำนวนและร้อยละปรากฏผลดังตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน ตำแหน่ง และวุฒิการศึกษา

สถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียน		
เล็ก จำนวน 14 โรงเรียน	42	36.84
กลาง จำนวน 11 โรงเรียน	33	28.95
ใหญ่ จำนวน 14 โรงเรียน	39	34.21
รวม	114	100.00
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	4.39
ปริญญาตรี	69	60.53
ปริญญาโท	33	28.94
ปริญญาเอก	7	6.14
รวม	114	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารโรงเรียน	36	31.58
ครูผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	37	32.46
ครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ คุณภาพการศึกษา	41	35.96
รวม	114	100.0

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดโรงเรียน วุฒิการศึกษา และตำแหน่งดังนี้

ขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 34.21 และลำดับสุดท้ายเป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 28.95

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครู หัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 35.96 รองลงมาเป็นครูผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 32.46 และอันดับสุดท้ายเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58

วุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 60.53 รองลงมามีวุฒิปริญญาโท จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 28.94 และปริญญาเอกจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.14 และอันดับสุดท้ายมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.39

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 รวม 3 ด้าน คือ ด้านบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยนำเสนอในรูปค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 4.2 - 4.5

ตารางที่ 4.2 สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมทั้ง 3 ด้าน

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านบริหารการศึกษา	4.17	0.59	มาก
ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.05	0.60	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	4.22	0.56	มากที่สุด
รวม	4.15	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) รองลงมา ด้านบริหารการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}= 4.17$) และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$)

ตารางที่ 4.3 สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1 ด้านบริหารการศึกษา

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การ จัดการ	ลำดับ
ด้านบริหารการศึกษา				
1. ปรัชญาของโรงเรียนมีสาระสำคัญที่สอดคล้องกับปรัชญาและจุดหมายของการจัดการศึกษาของชาติ	4.21	0.697	มากที่สุด	5
2. สนองความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง	4.02	0.700	มาก	14
3. ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำการดำเนินงานของโรงเรียนได้	4.18	0.698	มาก	6
4. สถานศึกษามีแผนภูมิการจัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร	4.42	0.727	มากที่สุด	1
5. มีคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน	4.40	0.763	มากที่สุด	2
6. บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน	3.98	0.824	มาก	15
7. สถานศึกษามีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ มีตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	4.27	0.708	มากที่สุด	3
8. สถานศึกษามีแผนปฏิบัติการประจำปี และมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผน	4.42	0.701	มากที่สุด	1
9. การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ	4.07	0.654	มาก	12
10. สถานศึกษามีคู่มือ/แนวปฏิบัติสำหรับบุคลากรครบถ้วนทุกฝ่าย	4.05	0.873	มาก	13
11. สถานศึกษาให้การสนับสนุนและส่งเสริมการรวมตัวจัดตั้งทีมปฏิบัติการเฉพาะกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.96	0.835	มาก	16
12. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องเพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียน	4.12	0.798	มาก	10

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การ จัดการ	ลำดับ
13. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจใน การทำงานและรักองค์กร	4.16	0.803	มาก	7
14. อัตราการลาออกและการทำผิดทางวินัยลดลง	3.75	0.962	มาก	17
15. ผู้บริหารมีการวางระบบกลไกที่ดีในการประกันคุณภาพ ภายในและเป็นไปตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ	4.11	0.731	มาก	11
16. สถานศึกษานำผลตรวจติดตามและการประเมินภายในและ ภายนอกไปปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง	4.13	0.741	มาก	9
17. สถานศึกษามีแผนการใช้จ่ายเงินที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการ สอน	4.15	0.750	มาก	8
18. มีการตรวจสอบและรายงานด้านการเงินอย่างเป็นระบบและ โปร่งใส	4.21	0.701	มากที่สุด	5
19. ดำเนินการบริหารจัดการให้มีประสิทธิผลคุ้มค่า	4.23	0.695	มากที่สุด	4
รวม	4.15	0.594	มาก	

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านบริหารการศึกษา ดังนี้

ด้านบริหารการศึกษา พบว่า สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านบริหารการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ข้อ คือ สถานศึกษามีแผนภูมิการ
จัดองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร และสถานศึกษามีแผนปฏิบัติการ
ประจำปี และมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.42$) รองลงมา
มีคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$) และสถานศึกษามี
แผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ มีตัวบ่งชี้ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.27$) ส่วนข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ อัตราการลาออกและการทำผิดทางวินัยลดลงอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 3.75$)

ตารางที่ 4.4 สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การ จัดการ	ลำดับ
ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน				
1. ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความ ยืดหยุ่น ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของ สังคม ท้องถิ่น และผู้เรียน	4.11	0.649	มาก	6
2. สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.32	0.623	มากที่สุด	2
3. สถานศึกษามีการนำสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ท้องถิ่นไปใช้อย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอนการ ดำเนินงานที่ถูกต้อง	4.05	0.706	มาก	8
4. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความสามารถของ ผู้เรียน	4.07	0.761	มาก	7
5. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยมี ส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	3.88	0.844	มาก	14
6. โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน	4.25	0.660	มากที่สุด	3
7. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับ โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.36	0.664	มากที่สุด	1
8. มีการประเมินผลในสภาพจริงของผู้เรียนเพื่อให้เป็น ความก้าวหน้า พัฒนาผู้เรียน	4.01	0.746	มาก	9
9. ใช้การประเมินผลหลายรูปแบบ	3.88	0.736	มาก	14
10. มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียน	4.00	0.789	มาก	10
11. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานที่เขต พื้นที่ศึกษากำหนดทุกกลุ่มสาระ	3.95	0.817	มาก	13

ตารางที่ 4.4 สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การ จัดการ	ลำดับ
12. ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้	3.76	0.811	มาก	17
13. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.80	0.758	มาก	16
14. มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.86	0.936	มาก	15
15. พัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการสอนให้ทันสมัย	3.99	0.771	มาก	11
16. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและให้เป็นแหล่งเรียนรู้	4.23	0.796	มากที่สุด	4
17. จัดมุมวิชาการให้เป็นแหล่งเรียนรู้	3.96	0.812	มาก	12
18. จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม	3.99	0.783	มาก	11
19. จัดสถานที่ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้	4.11	0.769	มาก	6
20. จัดห้องเรียนให้สะอาด สวยงามสดใสเพื่อจูงใจผู้เรียน	4.20	0.745	มาก	5
รวม	4.04	0.610	มาก	

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบว่า สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ข้อแรก คือ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมาสถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.32$) และโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดได้แก่ ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$)

ตารางที่ 4.5 สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การจัดการ	ลำดับ
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน				
1. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก ของการทำประโยชน์ต่อสังคม	4.28	0.626	มากที่สุด	4
2. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสนองต่อความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	4.19	0.689	มาก	9
3. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเอื้อและเกื้อกูลส่งเสริมการ เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ	4.18	0.711	มาก	10
4. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเหมาะสมกับ วัยและวุฒิภาวะผู้เรียน	4.11	0.619	มาก	11
5. มีการจัดบริการโภชนาการและสุขาภิบาลที่ถูกลักษณะ และเพียงพอ	4.20	0.665	มาก	8
6. จัดสันทานการ และบริการตรวจสุขภาพอย่างทั่วถึง	4.24	0.627	มากที่สุด	6
7. มีการจัดสวัสดิการ ความช่วยเหลือ ที่เอื้ออำนวยให้ นักเรียนที่มีความจำเป็นมีโอกาสได้เรียนอย่างเต็มที่	4.18	0.642	มาก	10
8. มีการจัดบริการแนะแนวทุกด้านอย่างทั่วถึงและเป็น ระบบ	4.01	0.783	มาก	13
9. ส่งเสริมให้รับฝึชชอบและมีระเบียบวินัย	4.43	0.674	มากที่สุด	1
10. มีการกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่าง ชัดเจน และมีผู้รับฝึชชอบโดยตรง	4.36	0.692	มากที่สุด	3
11. มีการดูแล ติดตามความประพฤตินักเรียนอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง	4.21	0.786	มากที่สุด	7
12. มีการใช้ข้อมูลด้านความประพฤตินักเรียนมาพัฒนางาน ปกครอง	3.98	0.752	มาก	14

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การจัดการ	ลำดับ
13. จัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึง ประสงค์อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความ สนใจและเหมาะสมกับวัย	4.37	0.694	มากที่สุด	2
14. มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วม กิจกรรมตามความสมัครใจ	4.26	0.678	มากที่สุด	5
15. มีการติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน อย่างต่อเนื่อง	4.09	0.783	มาก	12
รวม	4.21	0.57	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียน
เอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านกิจการนักเรียน

ด้านการจัดกิจการนักเรียน พบว่า สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน
ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการกิจการนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{x} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้รับผิดชอบและมี
ระเบียบวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$) รองลงมา จัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้าน
ทักษะคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจ
และเหมาะสมกับวัยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.37$) และมีการกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติ
สำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน และมีการรับผิดชอบโดยตรงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$) ส่วนข้อที่
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยสุด คือ มีการใช้ข้อมูลด้านความประพฤตินักเรียนมาพัฒนางานปกครอง
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน ดังตาราง 4.6 - 4.11

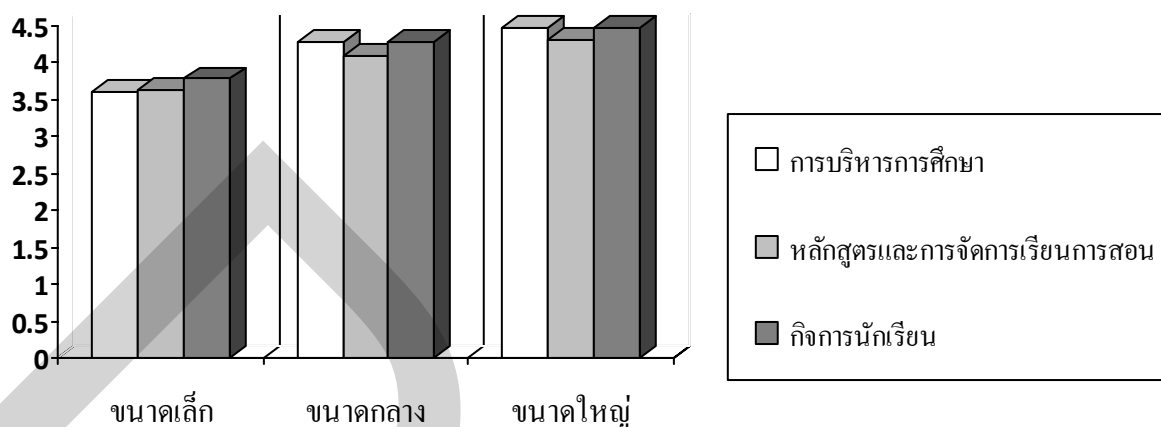
ตาราง 4.6 การเปรียบเทียบสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	ระดับสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา						F-value	F-prob
	เล็ก		กลาง		ใหญ่			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านบริหารการศึกษา	3.60	0.588	4.29	0.415	4.46	0.432	30.494	.000*
ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	3.63	0.743	4.10	0.410	4.32	0.480	13.660	.000*
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	3.78	0.638	4.28	0.433	4.48	0.419	17.318	.000*
รวม	3.66	0.646	4.22	0.373	4.41	0.411	21.947	.000*

* มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบความแตกต่างทั้งในภาพรวม และรายด้าน ทั้งด้านบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน สอดคล้องกับสมมติฐาน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่องสำหรับค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison test) ได้ผลดังแสดงในตาราง 4.7 - 4.11

ภาพที่ 4.1 การจัดการคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ของขนาดโรงเรียน และด้านบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ดังนี้

การบริหารการศึกษา ใช้ □ สีขาว

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ใช้ ■ สีเทา

กิจการนักเรียน ใช้ ■ สีดำ

จากภาพที่ 4.1 การจัดการคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับคะแนน พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีค่าเฉลี่ยระดับสูงทั้ง 3 ด้าน รองลงมาเป็นโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าคะแนนระดับน้อยกว่า ทั้งในภาพรวม และรายด้าน

ตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านบริหารการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	$\bar{X}$	ผลต่าง F-prob			ผลสรุปความแตกต่างรายคู่
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
เล็ก	3.60	-	0.000*	0.000*	ขนาดเล็กต่างกับขนาดกลาง และขนาดใหญ่
กลาง	4.29		-	0.317	
ใหญ่	4.46			-	

* มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.7 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดเล็กมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดเล็ก มีการจัดการคุณภาพการศึกษา ด้านบริหารการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ผลต่าง F-prob			ผลสรุปความแตกต่างรายคู่
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
เล็ก	3.63	-	0.003*	0.000*	ขนาดเล็กต่างกับ
กลาง	4.10		-	0.206	ขนาดกลาง และ
ใหญ่	4.32			-	ขนาดใหญ่

* มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดเล็ก มีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีการจัดการคุณภาพการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	$\bar{X}$	ผลต่าง F-prob			ผลสรุปความ แตกต่างรายคู่
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
เล็ก	3.78	-	0.000*	0.000*	ขนาดเล็กต่างกับ
กลาง	4.28		-	0.235	ขนาดกลาง และ
ใหญ่	4.48			-	ขนาดใหญ่

* มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดเล็กมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีการจัดการคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยรวมจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	$\bar{X}$	ผลต่าง F-prob			ผลสรุปความ แตกต่างรายคู่
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
เล็ก	3.66	-	0.000*	0.000*	ขนาดเล็กต่างกับ
กลาง	4.22		-	0.208	ขนาดกลาง และ
ใหญ่	4.41			-	ขนาดใหญ่

* มีความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดเล็กมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา โดยรวมแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดเล็ก มีการจัดการคุณภาพการศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหา และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหา และข้อเสนอแนะ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันจัดรวมเข้าอยู่ข้อเดียวกัน โดยนำเสนอ สรุปแยกแต่ละด้านได้แก่ ด้านบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ดังตาราง 4.11 - 4.13

ตารางที่ 4.11 สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ ด้านบริหารการศึกษา

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>ด้านบริหารการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารยังไม่กระจายอำนาจไปยังฝ่ายปฏิบัติงาน บริหารแบบคนเดียวสั่งการ จึงขาดการร่วมมือจากทุกฝ่าย 2. ขาดการประสานงาน และมอบหมายที่ชัดเจน ไม่มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร 3. การประสานงาน และการมอบหมายยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร และไม่มีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร 4. โรงเรียนขาดแผนระยะยาว 5. ครูและบุคลากรยังขาดแหล่งข้อมูล และแหล่งสารสนเทศ 6. การกำหนดเป้าหมายหรือนโยบายของโรงเรียนยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร 7. ปัญหาบุคลากรในสถานศึกษาขาดประสบการณ์ในการทำงาน ทำให้การกระจายอำนาจไม่เป็นไปตามต้องการ 	<p>ด้านบริหารการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ร่วมกันวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย และวิธีพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2. สร้างความตระหนักในการปฏิบัติงานของบุคลากรของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงอยู่ที่จุดเดิม 3. ให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและนำผลการนิเทศมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงในการปฏิบัติงาน 4. จัดครูรับหน้าที่ปฏิบัติงานให้ตรงกับความต้องการและมอบหมายงานตามความสามารถ 5. ควรมีการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ ของสถานศึกษาในการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับนโยบายของต้นสังกัด 6. ควรจัดสวัสดิการรางวัลหรือประโยชน์ของครูที่ปฏิบัติงานดีเพื่อลดปัญหาการออกงานของบุคลากร 7. ควรจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน 8. ควรมีการนิเทศ และวิเคราะห์ระบบงาน เพื่อนำผลมาแก้ไขปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
	<p>9. สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ครูก่อนมอบหมายงานให้ดำเนินการพร้อมทั้งสนับสนุนด้านอุปกรณ์เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ให้ไว้</p> <p>10. จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน รวมทั้งข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน</p> <p>11. ต้องมีการปรับเปลี่ยนและแก้ไขตัวชี้วัดคุณภาพให้เหมาะสม</p> <p>12. ควรมีการกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาในการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องกับนโยบายสังกัด</p> <p>13. สร้างบรรยากาศที่ดีและให้ความเสมอภาคสิทธิเท่าเทียมกันในการปฏิบัติงาน</p> <p>14. มุ่งเน้นบุคลากรผู้สอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับนักเรียน</p> <p>15. ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีมเพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ</p> <p>16. ควรมีการสร้างความตระหนักในการปฏิบัติงาน และให้ความรู้แก่บุคลากรอยู่เสมอ รวมทั้งมีการยกย่องให้รางวัลกับผู้ที่ปฏิบัติงานดี</p> <p>17. สถานศึกษาควรนำผลการประเมินงานและโครงการ การปฏิบัติงานของปีการศึกษาที่ผ่านมา มาประชุมวางแผนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้นและเด่นชัดเป็นรูปธรรม</p> <p>18. ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านอาคารสถานที่ต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและผู้สอนให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>

ตารางที่ 4.12 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>ด้านหลักสูตร</p> <p>และ การจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. โรงเรียนมีบริเวณพื้นที่จำกัดไม่สามารถเอื้ออำนวยและส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน</p> <p>2. ครูไม่สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ</p> <p>3. ครูไม่สามารถแยกแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการ</p>	<p>ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ควรกระจายอำนาจให้บุคลากรในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา และร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอน</p> <p>2. ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ ทั้งยังสามารถเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจะทำให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้</p> <p>3. การวัดผลประเมินผลต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติ</p> <p>4. ชี้แนวทางให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลมีทักษะการใช้สื่อสิ่งพิมพ์</p> <p>5. ครูควรสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้น่าเรียนและมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีหน้าตาต้องยิ้มแย้มแจ่มใส</p> <p>6. ควรจัดให้มีการทำสถิติ ข้อมูล สภาพเศรษฐกิจและสังคมในห้องเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน</p> <p>7. ควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>8. ครูจะต้องนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลดีกับนักเรียน โดยใช้หลายหลายวิธี และต้องเหมาะสมกับนักเรียน</p> <p>9. ครูควรมีการวัดผล ประเมินผลสภาพจริง อย่าใช้แต่เพียงแบบทดสอบเท่านั้น เพื่อจะได้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาแห่งชาติ</p>

<p>แบ่งกลุ่ม นักเรียนที่ เรียนอ่อน พอใช้ และ เก่ง ได้ดี เท่าที่ควร</p> <p>4. ตัวบ่งชี้ หรือร่องรอย ที่ผู้เรียนนำ ความรู้ไป ประยุกต์ใช้ ใน ชีวิตประจำวัน ไม่สามารถ วัดได้</p> <p>5. โรงเรียน ไม่มี หลักสูตรของ ตนเอง สอน ตามหนังสือ เรียน และ เขียนแผน การสอนตาม แผนการสอน สำเร็จรูป</p> <p>6. ครูไม่ สามารถนำ หลักสูตรไป ปฏิบัติให้ เกิดผลดีกับ</p>	
---	--

<p>นักเรียน แห่งเรียนรู้ มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ กับ ความ ต้องการของ ผู้เรียนทำให้ นักเรียนไม่ สามารถสร้าง ความรู้ด้วย ตนเองได้ 7. ครูยังไม่ สามารถสอน แบบแยกกลุ่ม เด็กอ่อน พอใช้และเก่ง ได้ซึ่งส่งผล ให้เด็กอ่อน ไม่สามารถ เรียนรู้ได้ อย่าง</p>	
--	--

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>เข้าใจ 8. ปัญหาหลักสูตรท้องถิ่นเนื่องจาก โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่เป็นโรงงาน ประชากรส่วนใหญ่ย้ายถิ่นจึงจัด หลักสูตรท้องถิ่นที่เห็นเป็นรูปธรรม</p>	

<p>ไม่ค่อยชัดเจน</p> <p>ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</p> <p>9. การจัดสื่อและสร้างแหล่งการเรียนรู้ที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน</p> <p>10. สถานศึกษาไม่มีหลักสูตรของตนเองสอนตามหนังสือเรียนและแผนการสอนตามแผนการสอนสำเร็จรูป</p>	<p>ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</p> <p>10. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญที่โรงเรียนและครูผู้สอนจะต้องจัดทำเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปสู่ผู้เรียน</p> <p>11. การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการสร้างบรรยากาศเป็นธรรมชาติมีแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง</p> <p>12. ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องความสามารถและความต้องการของผู้เรียน จนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง</p> <p>13. ครูจะต้องนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลดีกับนักเรียน โดยใช้หลากหลายวิธีการและต้องเหมาะสมกับนักเรียน</p> <p>14. ควรส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ให้มีจำนวนมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้</p> <p>15. การจัดกิจกรรมควรเน้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะพึงประสงค์</p> <p>16. การจัดทำแผนการสอนควรให้ระบบการบริหารจัดการ โดยทีมงานวิชาการ ครูไม่สามารถทำได้ทัน</p>
--	---

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
	<p>เพราะเสียเวลาไปทำแผนการเรียนรู้</p> <p>17. ให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูล สามารถสืบค้นหาข้อมูลมาให้ได้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย</p> <p>18. สถานศึกษาต้องจัดห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม</p>

	<p>19. ควรมีการร่วมกันวางแผน เพื่อจัดทำหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ เพื่อครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปสู่ผู้เรียน และควรใช้สื่อประกอบการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วยเพื่อสร้างองค์ความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง</p> <p>20. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สั่งการมาเป็นผู้ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ แต่ควรให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม</p> <p>21. ให้มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น</p> <p>22. การจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน</p> <p>23. ควรนำผลงานประเมินมาพัฒนา ปรับปรุงและขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชนให้มีการสนับสนุนในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนด้วย</p> <p>24. ควรมีการวางแผนการศึกษาของโรงเรียนในเรื่องวิชาการและปรับระบบบริหาร โดยการกระจายอำนาจบุคลากร</p> <p>25. ควรมีการให้ครูมีบทบาทและเสนอแนวคิดใหม่ๆ และร่วมพัฒนาหลักสูตรมากขึ้นเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้บรรลุเป้าหมาย</p> <p>26. ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนรู้โดยชี้แนวทางให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลและมีทักษะการใช้สิ่งพิมพ์</p>
--	---

ตารางที่ 4.13 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะ ด้านการจัดกิจการนักเรียน

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>ด้านการจัดกิจการนักเรียน</p> <p>1. กิจการนักเรียนไม่มีโครงการที่แน่นอน เช่น การบริการแนะแนวโรงเรียนระดับประถมศึกษา</p>	<p>ด้านการจัดกิจการนักเรียน</p> <p>1. จัดบริการแนะแนวนักเรียนครบทุกด้านทั้งด้านการศึกษาและอาชีพส่วนตัว และด้านอื่น ๆ</p>

<p>2. ไม่มีครูที่จบด้านแนะแนวโดยตรง</p> <p>3. การจัดการแนะแนวยังไม่ครบถ้วนทุกด้าน</p> <p>4. โรงเรียนยังไม่มีมาตรการที่เหมาะสมในการกำหนดแนวทางไม่ให้นักเรียนประพฤตินักเรียน</p> <p>5. ครูยังไม่สามารถเตรียมเครื่องมือเทคนิค และวิธีการที่หลากหลายให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติได้จริงเท่าที่ควร</p> <p>6. นักเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัด</p> <p>7. ครูอาจจะดูแลพฤติกรรมนักเรียนไม่ทั่วถึงทำให้นักเรียนขาดวินัยประพฤตินทางที่ผิด</p> <p>8. ยังไม่สามารถจัดความช่วยเหลือด้านสวัสดิการต่างๆให้นักเรียนอย่างทั่วถึง</p> <p>9. กิจกรรมนักเรียนไม่มีโครงการที่แน่นอนและไม่มีการจัดด้านแนะแนวโดยตรง ควรมีการส่งครูไปอบรม</p>	<p>2. งานกิจกรรมนักเรียนควรต้องมุ่งเน้นที่การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆตามความสนใจ และตามความต้องการของนักเรียน</p> <p>3. งานกิจกรรมนักเรียนเป็นงานสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการให้บริการนักเรียน ครู บุคลากรต่างๆ ในโรงเรียน จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือและร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย</p> <p>4. กิจกรรมนักเรียนควรจัดให้มีการรักษาความปลอดภัยให้นักเรียนอย่างทั่วถึงสม่ำเสมอเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและชุมชน</p> <p>5. มีการจัดเก็บและบันทึกข้อมูลการดำเนินงาน ทุกโครงการและทุกกิจกรรม เพื่อสะดวกในการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p> <p>6. ส่งเสริมการแนะแนวให้ครบทุกด้านยิ่งขึ้น</p> <p>7. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูนักเรียนและผู้ปกครองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น</p> <p>8. การจัดความช่วยเหลือและสวัสดิการในด้านต่างๆยังไม่ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน</p> <p>9. การจัดกิจกรรมนักเรียนควรจะต้องมุ่งเน้นที่การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน</p>
---	---

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน	<p>ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน</p> <p>10. โรงเรียนจะต้องสร้างมาตรการทั้งส่งเสริมและกำจัดการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนให้อยู่ในระดับที่</p>

	<p>เหมาะสมเพราะกิจกรรมมากเกินไปจะทำให้ส่งผลเสียต่อการเรียน</p> <p>11. ส่งเสริมการจัดบริการเพื่อสุขภาพให้แก่นักเรียนครอบคลุมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ</p> <p>12. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนิทรรศการการแสดงและดนตรี ประชาธิปไตย เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของนักเรียน</p> <p>13. ควรมีการติดตามผลในทุกเรื่องและนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>14. ควรมีการแนะแนวและให้ความช่วยเหลือโดยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนและมีการติดตามผลด้วย</p> <p>15. ควรมีการติดตามผลและนำผลประเมินมาจัดความช่วยเหลือให้แก่นักเรียนเพื่อส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา</p> <p>16. ควรมีการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ และให้คำแนะนำกับผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>17. ครูควรสร้างความตระหนักและคิดวิเคราะห์หาทางแก้ปัญหาโดยการร่วมแสดงความคิดเห็นในทุกฝ่าย</p> <p>18. ครูผู้สอนควรเข้าใจผู้เรียนและรวบรวมข้อมูลเพื่อสามารถแก้ปัญหาและช่วยเหลือผู้เรียนได้และคอยติดตามผลด้วย</p> <p>19. ควรมีครูที่จบด้านแนะแนวโดยตรง</p>
--	---

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านบริหาร การศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน 2) เปรียบเทียบสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน 3) ศึกษา ปัญหา และข้อเสนอแนะ จากคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา ของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเอกชน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียน จากโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 38 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพการศึกษา และน้อยที่สุดคือผู้บริหารการศึกษา มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด และน้อยที่สุดคือต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่สังกัดอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก และน้อยที่สุดสังกัดสถานศึกษาขนาดกลาง

5.1.2 การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมมีการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านบริหารการศึกษา โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ข้อ คือ สถานศึกษามีแผนภูมิการจ้ดองค์กร และโครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร และสถานศึกษามีแผนปฏิบัติการประจำปี และมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมามีคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมากที่สุด และสถานศึกษามีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ มีตัวบ่งชี้ความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อัตราการลาออกและการทำผิดทางวินัยลดลงอยู่ในระดับมาก

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาสถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางอยู่ในระดับมากที่สุด และโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนแสวงหาวิธีการเรียนและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อยู่ในระดับมาก

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้รับผิดชอบและมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาจัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีการกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน และมีผู้รับผิดชอบโดยตรงอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการใช้ข้อมูลด้านความประพฤตินักเรียนมาพัฒนางานปกครองอยู่ในระดับมาก

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานเปรียบเทียบการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทาง เดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบความแตกต่างทั้งในภาพรวม และรายด้าน ทั้งด้านบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรม นักเรียน สอดคล้องกับสมมติฐาน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่องสำหรับค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ ทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison test) ด้วยวิธีของ Scheffe ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่มีขนาดเล็กมีสภาพการ จัดการคุณภาพการศึกษาทั้งโดยรวม และรายด้านทั้งด้านบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาด ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการการจัดการคุณภาพ การศึกษาอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่เป็นไปตามสมมติฐาน

5.1.4 ปัญหา และข้อเสนอแนะ

ปัญหา และข้อเสนอแนะ การจัดการคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของกลุ่ม ประชากร พบว่า

ปัญหาจากการจัดการคุณภาพการศึกษา

ด้านบริหารการศึกษา ทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ต่างประสบ ปัญหาในเรื่องของการกระจายอำนาจการบริหาร การประสานงาน และการมอบหมายงานที่ไม่ ชัดเจน นอกจากนี้ยังขาดการวางแผนระยะยาวและการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนโดยเฉพาะใน โรงเรียนขนาดกลาง

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่พบปัญหาในเกี่ยวกับมีบริเวณ พื้นที่จำกัดไม่สามารถเอื้ออำนวยและส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับความต้องการของ นักเรียน ครูไม่สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ครูไม่สามารถแยกแผนการ เรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการแบ่งกลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน พอใช้ และเก่ง ได้ดีเท่าที่ควร และ สถานศึกษาไม่มีหลักสูตรของตนเอง

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการแนะแนวที่ยังไม่ครบถ้วนทุก ด้าน ขาดครูที่จบด้านแนะแนวโดยตรง ขาดมาตรการที่เหมาะสมในการกำหนดแนวทางไม่ให้

นักเรียนประพฤติผิดวินัย และไม่สามารถเตรียมเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการที่หลากหลายให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติได้จริงเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพการศึกษา

ด้านบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่ มีข้อเสนอแนะให้มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ร่วมกันวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย และวิธีพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดสวัสดิการรางวัลหรือประโยชน์ของครูที่ปฏิบัติงานดีเพื่อลดปัญหาการออกงานของบุคลากร จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน รวมทั้งข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน และควรมีการปรับเปลี่ยนและแก้ไขตัวชี้วัดคุณภาพให้เหมาะสมมากขึ้น

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ว่าครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ทั้งยังสามารถเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจะทำให้สามารถสร้างองค์ความรู้ ได้ด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องสถานการณ์และปัญหา และจัดห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ควรกระจายอำนาจให้บุคลากรในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา และร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติ ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและปรับเปลี่ยนบทบาทจากผู้สั่งการมาเป็นผู้ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ ควรให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ให้มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีมากขึ้น และควรนำผลจากการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงและขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชนให้มีการสนับสนุนในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนด้วย

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดบริการแนะแนวนักเรียนครบทุกด้านทั้งด้านการศึกษาและอาชีพส่วนตัว และด้านอื่น ๆ ควรมีการติดตามผลในทุกเรื่องและนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง งานกิจกรรมนักเรียนควรต้องมุ่งเน้นที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆตามความสนใจ และตามความต้องการของนักเรียน ควรมีการแนะแนวและให้ความช่วยเหลือโดยการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนและมีการติดตามผลด้วย ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และควรมีการให้ความช่วยเหลือและสวัสดิการในด้านต่างๆ ให้ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับบุญโช หยองบาง ไทร (2544) ได้ศึกษาการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา 4 พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า

ด้านบริหารการศึกษา โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีแผนภูมิการจัดองค์กรและ โครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร และสถานศึกษามีแผนปฏิบัติการประจำปี และมี กิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผนซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีคำสั่งมอบหมายงาน ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และสถานศึกษามีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ มี ตัวบ่งชี้ความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับเกณฑ์และตัวชี้คุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542) ที่กล่าวว่าโรงเรียนเอกชนที่ มีคุณภาพนั้นต้องมีแนวดำเนินงานหรือแผนงานที่ตีรองรับปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน บุคลากรในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเข้าใจปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน และสอดคล้องกับ สุวรรณ ศรีบูรพาภิรมย์ (2543) วิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการ รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า โรงเรียน เอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีการบริหารและจัดการอยู่ในระดับมาก ทั้งมี แผนปรับปรุงโรงเรียน มีการจัดทำแผนงาน โครงการ และคู่มือดำเนินงานและคู่มือการปฏิบัติงาน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพ การศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาสถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง อยู่ในระดับมากที่สุด และโครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สุวรรณ ศรีบูรพาภิรมย์ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหาร โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน คุณภาพการศึกษามีการปฏิบัติเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดย โรงเรียนมีการจัดทำแผนการสอนรายกลุ่มประสบการณ์ครบถ้วนมีความสอดคล้องกับเนื้อหา

หลักสูตร มีการนำข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับสถานศึกษา ชุมชน และผู้เรียนมาวิเคราะห์ใช้ในการจัดหลักสูตร ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์และตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2542) ที่กล่าวว่าหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียนให้ไปสู่จุดหมายที่ต้องการ ดังนั้นโรงเรียนที่มีคุณภาพจะต้องมีการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ท้องถิ่นและผู้เรียน โดยจะต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรและวางแผนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน โรงเรียนและผู้เรียน มีการเตรียมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรที่สร้างหรือปรับปรุงและนำผลการประเมินไปใช้ โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม มีการใช้เทคนิคการสอนอย่างหลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพียงพอและปลอดภัยและมีการนิเทศการสอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนี้โรงเรียนจะต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ถูกต้องตามระเบียบและหรือหลักการวัดและประเมินผล ซึ่งโรงเรียนจะต้องมีเอกสารหลักฐานการวัดและประเมินผลที่ต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน มีการประเมินผลในสภาพจริงของผู้เรียนเพื่อให้เห็นความก้าวหน้า พัฒนาการของผู้เรียน และมีการวัดผลประเมินผลเป็นระยะๆ และนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยรวมมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ส่งเสริมให้รับผิดชอบและมีระเบียบวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา จัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัยอยู่ในระดับมากที่สุด และมีการกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน และมีผู้รับผิดชอบโดยตรงอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สุวรรณศรีบุรพาภิรมย์ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า มีการปฏิบัติหรือมีลักษณะที่ปรากฏอยู่ในระดับมากโดยโรงเรียนมีการยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่นักเรียนผู้ประพฤติดี และทำคุณประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชน รวมถึงมีการกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจนและมีการติดตามการประเมินผลกิจกรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

5.2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงาน ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านขนาดของโรงเรียนนั้นพบความแตกต่างโดยโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพการจัดการคุณภาพอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดหลายประการทั้งด้านครู บุคลากร งบประมาณ สื่อวัสดุ อุปกรณ์การเรียน ฯลฯ ส่งผลต่อปัญหาด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษา ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. พบว่าโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐานส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) จึงอาจเป็นสาเหตุให้โรงเรียนขนาดเล็กมีสภาพการจัดการคุณภาพอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

5.2.2 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพการศึกษา

ปัญหาในการจัดการคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษาปัญหาในการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 นั้นพบปัญหาในการจัดการคุณภาพการศึกษาไม่มากนัก โดยในด้านการบริหารการศึกษา พบปัญหาในเรื่องของการกระจายอำนาจการบริหาร การประสานงาน และการมอบหมายงานที่ไม่ชัดเจน นอกจากนี้ยังขาดการวางแผนระยะยาวและการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนก็พบปัญหาไม่มากซึ่งปัญหาที่พบคือปัญหาในเกี่ยวกับมีบริเวณพื้นที่จำกัดไม่สามารถเอื้ออำนวยและส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน ครูไม่สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ครูไม่สามารถแยกแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการแบ่งกลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน พอใช้ และเก่ง ได้ดีเท่าที่ควร และสถานศึกษาไม่มีหลักสูตรของตนเอง นอกจากนี้ในด้านของการจัดกิจกรรมนักเรียน พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการแนะแนวที่ยังไม่ครบถ้วนทุกด้าน ขาดครูที่จบด้านแนะแนวโดยตรง ขาดมาตรการที่เหมาะสมในการกำหนดแนวทางไม่ให้นักเรียนประพฤติผิดวินัย และไม่สามารถเตรียมเครื่องมือ เทคนิค และวิธีการที่หลากหลายให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติได้จริงเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวรรณ ศรีบูรพาภิรมย์ (2543) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน พบว่า โรงเรียนเอกชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา มีปัญหาในด้านการจัดการและการบริหาร ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และด้านกิจกรรมนักเรียนไม่มาก

ข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษา พบว่า ข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านบริหารการศึกษา ส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะให้มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้ร่วมกันวิเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย และวิธีพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดสวัสดิการรางวัลหรือประโยชน์ของครูที่ปฏิบัติงานดีเพื่อลดปัญหาการออกงานของบุคลากร จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน รวมทั้งข้อมูลความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ว่า ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ ทั้งยังสามารถเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจะทำให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องสถานการณ์และปัญหา และจัดห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ควรกระจายอำนาจให้บุคลากรในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา และร่วมกันจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดบริการแนะแนวนักเรียนครบทุกด้านทั้งด้านการศึกษาและอาชีพส่วนตัว และด้านอื่นๆ ควรมีการติดตามผลในทุกเรื่องและนำมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และงานกิจกรรมนักเรียนควรต้องมุ่งเน้นที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตามความสนใจ และตามความต้องการของนักเรียน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านมีสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมากแต่เมื่อเปรียบเทียบระดับของสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กยังมีการจัดการคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุมาจากข้อจำกัดในหลายๆ ด้านของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นเพื่อให้โรงเรียนทุกขนาดมีคุณภาพการศึกษาที่เท่าเทียมกัน รัฐบาลหรือผู้ที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการและนโยบายให้การส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนขนาดเล็กเป็นพิเศษในการจัดการคุณภาพการศึกษา ทั้งในด้านบริหารการศึกษา ด้าน

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านกิจการนักเรียน ผู้วิจัยจึงขอสรุปข้อเสนอแนะและวาระกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ในการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังต่อไปนี้

โรงเรียนควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนให้พร้อมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการดำเนินเป็นกระบวนการและขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร ตลอดจนมีการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แบ่งออกได้ดังนี้

5.3.2 การจัดระบบภายในโรงเรียน

โรงเรียนควรมีการตั้งเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรและสภาพของชุมชน และมีโครงสร้างการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจอย่างชัดเจนรวมทั้งควรมีแผนการพัฒนาคู / อาจารย์ ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจแก่ครูผู้สอน มีการศึกษานโยบายและความก้าวหน้าทางการศึกษา ความต้องการของชุมชน สภาพเศรษฐกิจและสังคม และมีการเผยแพร่ให้บุคลากรในโรงเรียนรับรู้ตลอดจนมีการนำมาใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม

5.3.3 การปรับกระบวนการทำงาน

โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดจน เช่น แผนพัฒนาประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอน แผนงบประมาณ และแผนการประเมินคุณภาพการศึกษา ให้เป็นที่รับรู้ของทุกฝ่ายในโรงเรียน พร้อมทั้งมีระบบการประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งในรูปแบบของการประเมินตนเอง การประเมินของแต่ละคณะทำงาน และการประเมินภายในที่ครอบคลุมทุกงานในโรงเรียน มีระบบการแนะแนวผู้เรียนที่ครอบคลุมทุกระดับชั้น ทั้งการแนะแนวบุคลิกภาพ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และครู/อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวของโรงเรียน และมีระบบติดตามและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ตามความเหมาะสมกับสภาพชุมชน มีการทำงานเป็นทีมในรูปคณะทำงาน มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจแก่บุคลากรทุกระดับ และฝ่ายต่างๆ อย่างเหมาะสม

5.3.4 การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

โรงเรียนควรมีเอกสารหลักสูตรอย่างพร้อมเพียง และเผยแพร่ให้ครู/อาจารย์รับทราบและนำไปใช้อย่างจริงจัง และควรจัดให้ครู/อาจารย์ จัดทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียนและตลอดปี และมีกระบวนการประเมินผลการใช้แผนและมีการรายงานผลการทำงาน และมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งควรจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่สอดคล้อง และถูกต้องตามเป้าหมายของหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอน สอดคล้องกับสภาพของชุมชน มีการจัดระบบการจัด และประเมินผลที่สอดคล้องและ ถูกต้องตามระเบียบการประเมิน และควรจัดให้มีการสร้าง และใช้สื่อการเรียนการสอนและ ส่งเสริมให้ใช้สื่อที่จัดหาได้ในท้องถิ่น และราคาถูก รวมทั้งควรจัดให้มีการสำรวจและพัฒนา รายวิชาที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น โดยการประสานสร้างร่วมมือ และนำภูมิ ปัญญาในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

5.3.5 ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในชุมชน

โรงเรียนควรมีการประสานงาน และช่วยเหลือให้บริการระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงาน ต่างๆในชุมชนในลักษณะร่วมแรงร่วมใจ พร้อมทั้งมีการจัดการจัดทำแผนการประเมินงานระหว่าง โรงเรียนกับหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อการประสานประโยชน์ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีการกำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ ตามที่กำหนดไว้ในแผน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียน ขนาดเล็ก มีบุคลากรน้อย ควรร่วมมือกับโรงเรียนใกล้เคียงเป็นเครือข่ายพัฒนาทางวิชาการร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนผู้เรียน ครู หรือจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียน

5.3.6 การแสวงหาความช่วยเหลือและการใช้ภูมิปัญญา

โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน รับรู้และเข้าใจแนวทางการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรมีการจัดกิจกรรมแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง และ ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งควรมีการนำทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน รวมถึงผู้บริหาร และครู/ อาจารย์ในโรงเรียน มีเจตคติที่ดี และมีความมุ่งมั่นในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา

5.3.7 การจัดให้มีกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนควรมีการจัดและดูแลอาหารกลางวันในความควบคุมของคณะครู ซึ่ง รับผิดชอบดูแลในด้านสุขลักษณะหลักโภชนาการ ความสะอาด และมารยาทในการรับประทานอาหาร และควรมีการจัดกิจกรรมสหกรณ์ครบวงจร ตามสภาพของโรงเรียน รวมทั้งควรมี ห้องสมุด และส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้บริการอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง รวมถึงควรมีสนามให้ผู้เรียน ได้เล่น ออกกำลังกาย หรือมุมพักผ่อนตามความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน และจะต้องทำให้ ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีทักษะในด้านวิชาการ รวมถึงจะต้องทำให้ ผู้เรียนทุกคนต้องแสดงให้เป็นที่ประจักษ์ว่า เป็นผู้รู้จัก และเข้าใจความดีงาม และปฏิบัติตามหลัก จริยธรรม คุณธรรม และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน รู้จักรักษาสภาพแวดล้อมพร้อมทำประโยชน์ ต่อส่วนรวม พร้อมทั้งควรมีการฝึกฝนอบรม สั่งสอน ให้ผู้เรียนเกิดทักษะ มีความสามารถในการ ใช้แหล่งข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียนและในการดำรงชีวิต พร้อมทั้งต้องเป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ น่าสนุก เปี่ยมด้วยประสิทธิภาพ โดย

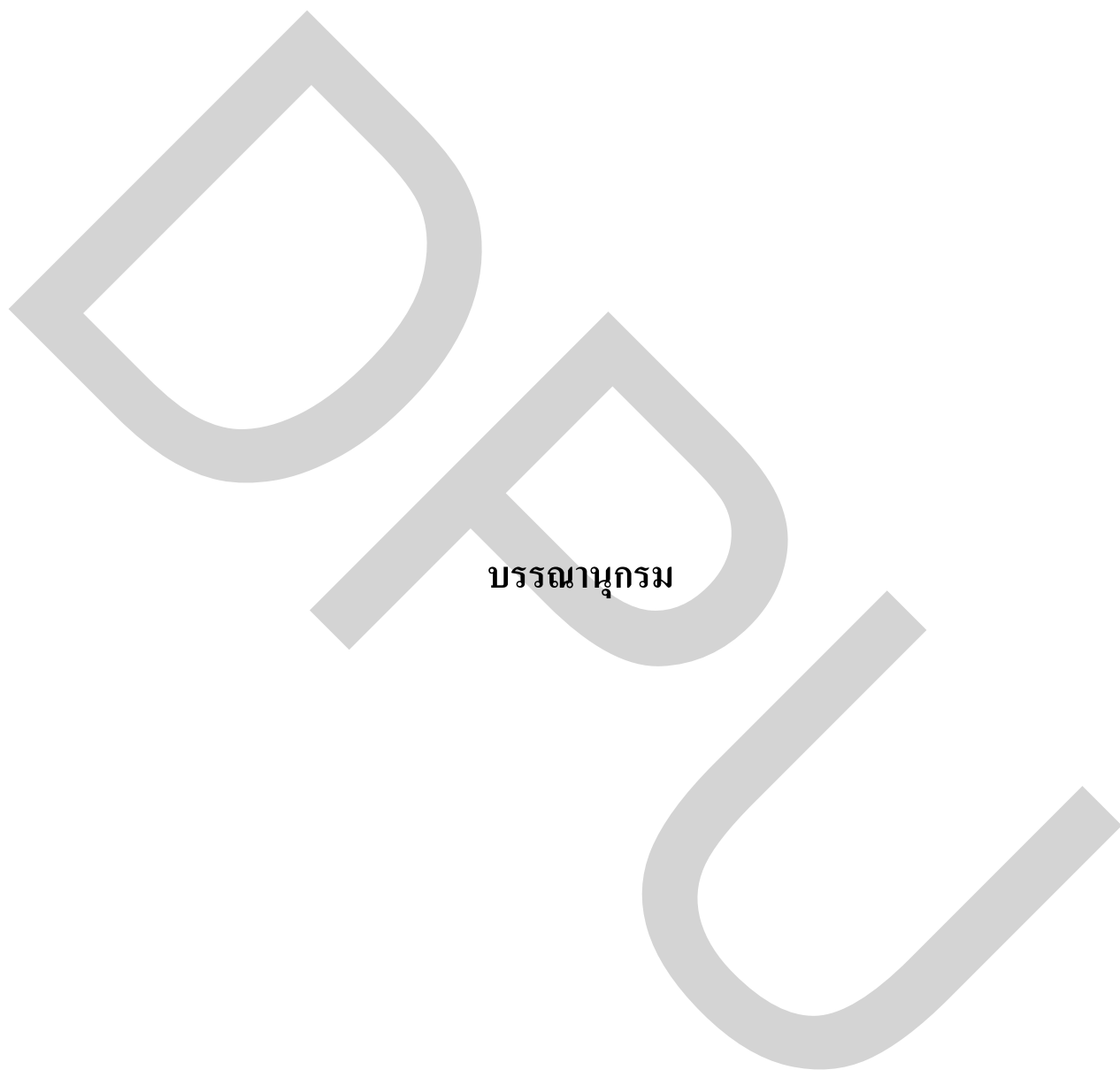

มีครูเป็นผู้สอนที่เป็นเสมือนโค้ช ผู้ฝึกสอน และผู้อำนวยการความสะอาดทำให้ ในขณะที่ผู้เรียนจะเป็นผู้เรียนตามแนวทางของตนเอง รวมถึงผู้บริหาร และครู / อาจารย์ จะต้องได้รับรางวัลสำหรับการปฏิบัติงานของตน เป็นที่ประจักษ์และได้รับการสนับสนุน และการยอมรับจากชุมชนว่า เป็นมืออาชีพ

สรุปได้ว่า การจัดการคุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารการศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษา วัดได้จากปัจจัย 2 ด้าน คือ สภาพความสำเร็จด้านกระบวนการ และด้านผู้เรียน ในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จะสัมฤทธิ์ผลได้ถ้าผู้บริหารโรงเรียนให้มีการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลของความสำเร็จ ตามลำดับขั้นตอนดังกล่าวอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังมีปรากฏการณ์อื่นๆ ที่แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดการคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้ปกครองส่งนักเรียนมาเรียนเพิ่มมากขึ้น อัตราการลาออกกลางคันของนักเรียนทุกระดับชั้นลดลงหรือหมดไป ผู้ปกครองแสดงความร่วมมือในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เปรียบเทียบกับการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่อื่น ๆ
2. ควรศึกษาการจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและเจาะลึกยิ่งขึ้น
3. การศึกษาผลของการดำเนินการจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1-2
4. ควรมีการศึกษาการจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ปัจจัยด้านผู้เรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน และปัจจัยด้านชุมชน ที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนเอกชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). รายงานการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2549 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). คู่มือการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน:ระดับประถมศึกษา และ ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2552). คู่มือประชาชนเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมวิชาการ. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2545). การอุดหนุนนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี (เอกสารอัดสำเนา).
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. สำนักงาน. (2533). หลักการจัดอนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์.
- _____. สำนักงาน. (2537). พระราชบัญญัติกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน. สำนักงาน. (2541). แนวการดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. สำนักงาน. (2541). แนวการดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. สำนักงาน. (2542). คู่มือปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. สำนักงาน. (2542ก). คู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. สำนักงาน. (2547). รายงานการศึกษาค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

- มนัท ชาติทอง. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- _____. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้น
พื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จิตรลดา ศิริรัตน์ และคณะ. (2546). คู่มือวิชาชีพครู: ปฏิรูปการศึกษา...ง่ายขึ้นนิดเดียว! กรุงเทพฯ:
คุรุสภา ลาดพร้าว.
- _____. (2546). คู่มือวิชาชีพครู: ปฏิรูปการศึกษา...ง่ายขึ้นนิดเดียว! กรุงเทพฯ: คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถาบันศึกษา. กรุงเทพฯ:
บุ๊คพอยท์ จำกัด.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2532). รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของโรงเรียน
เอกชน. เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สิงหาคม 2532.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์). หลักการบริหารการศึกษา และการจัดการศึกษา.
(ไม่ปรากฏ สถานที่อยู่ และที่พิมพ์).
- ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. (2540). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ข้าวทวารอากาศ.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2551). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมการเรียนรู้: การจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: วี พรินท์.
- _____. (2551). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมการเรียนรู้: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน
เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: วี พรินท์.
- ทิตนา แคมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ:
คุรุสภา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2532). การบริหารงานบุคคล (พิมพ์ครั้งที่3). กรุงเทพฯ: พรานนกการพิมพ์
- พวงรัตน์ เกษรแพทย์. (2543). การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2541). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.

- ไพฑูรย์ จินดารัตน์ และคณะ. (2549). **สัตตศิลาหลักเจ็ดประการสำหรับ: การเปลี่ยนผ่าน การศึกษาเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจฐานความรู้**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานะ ทองรักษ์. (2549). **การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2542). **หลักสูตรและการสอน**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2551). **การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ (พิมพ์ครั้งที่ 7)** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวภา เดชะคุปต์. (2542). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยา ระบบการพิมพ์.
- รัชพล คชขารุ่งโรจน์. (2548). **คิดทำที่หลากหลาย. กลยุทธ์การบริหารจัดการ**. ชลบุรี: ด้านสุนทร ารการพิมพ์.
- รุจิ ภู่อาระ. (2545). **การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: นึก พอยท์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). **ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรวิทย์ วศิณสรการ. (2544). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ธารอักษร พิมพ์.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2537). **หลักการอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- วิทยากร เชียงกุล. (2546). **อธิบายศัพท์การศึกษาและความรู้สาขาต่าง ๆ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์สายสาร.
- สำนักงานการศึกษาเอกชน. (2545). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)**. กรุงเทพฯ: อรรถพลการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2546). **การศึกษาค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน ของโรงเรียนเอกชน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: สกสค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). **รายงานผลการประเมินการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน**. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

- _____ . (2546). รายงานสรุปการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สมนึก ธาตุทอง. (2548). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- สมศักดิ์ สินธุเวชชัย. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2547). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. จังหวัดเชียงใหม่: แสงศิลป์.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2547). การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหลักการและแนวปฏิบัติ. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2548). การบริหารการศึกษา: สำนักบริหารมีอาชีพ. กรุงเทพฯ: พันธุ์พันธ์การพิมพ์.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2545). คู่มือการสอนภาษาไทยกิจกรรมการเล่นประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้ง เฮาส์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย หิริญโต. (2531). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุทุมพร จามรมาน. (2545). การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรท้องถิ่นสู่การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: ฟินนี่.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). แนวปฏิบัติ กระบวนการวัดและประเมินผล ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บู้ค พอยท์.

บทความ

- ประเวศ วะสี. (2534). การศึกษาชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น. ในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ผู้รวบรวม) สัมมนาทางวิชาการ เรื่องภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สถานการณ์ปัจจุบันของการจัดการศึกษาเอกชน (กระทรวงศึกษาธิการ 2546:61 – 62. เอกสารอัดสำเนา).

สมศักดิ์ คดประสิทธิ์. (2541, มกราคม) "มิติคุณภาพของโรงเรียนเอกชน." การศึกษาเอกชน. 7(72): หน้า 14-16.

วิทยานิพนธ์

- จूरินทร์ จันทรรณู. (2544). การพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระ แทนศิริ. (2541). ปัญหาการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นริศ มหาพรหมวัน. (2550). ความต้องการพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บุญโช หอมบางไทร. (2543). ศึกษาการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน เขตการศึกษา4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบริหาร การศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- บุญยรัตน์ แสงดี. (2533). การประเมินสมรรถภาพและผลของการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา การบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาลี บุญเกตุ. (2546). การศึกษาการบริหารงานสู่ความเป็นเลิศ: กรณีศึกษาโรงเรียนเจ้าใช้ อำเภอ โพนาราม จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริลักษณ์ รักษาทรัพย์. (2539). การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน ตาม ทักษะของครูโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา โท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุทธิพันธ์ ผ่องอักษร. (2540). ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษา เพื่อส่งบุตร หลานเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

งานปกครองนักเรียน สืบค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2550, จาก <http://onruedee.multiply.com/ionrna/litem/14>

เอกสารอื่นๆ

- ลักษมี จุประสงค์. (2551). **หลักการและนโยบายบัญชีโรงเรียนเอกชน เอกสารประกอบการบรรยาย เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2**
วารสารมหาวิทยาลัยการศึกษาศึกษาเอกชน. (2552, 7-8 กุมภาพันธ์) จังหวัดสมุทรปราการหน้า
หลังปกหน้า
- สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. (2548). **การจัดการความรู้ในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอกสาร
ถ่ายสำเนา
- _____. (2548). **การจัดการความรู้ในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอกสารถ่ายสำเนา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2543). **รายงานการวิจัยได้สรุปผลเกี่ยวกับสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครอง ความช่วยเหลือจากภาครัฐที่ผู้ปกครองนักเรียนต้องการ รวมทั้งการรับรู้เกี่ยวกับความช่วยเหลือจากภาครัฐของผู้ปกครองนักเรียนทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา**.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (2549). **4 กลยุทธ์ 16 จุดเน้น ผู้...การบริหารจัดการศึกษา**.

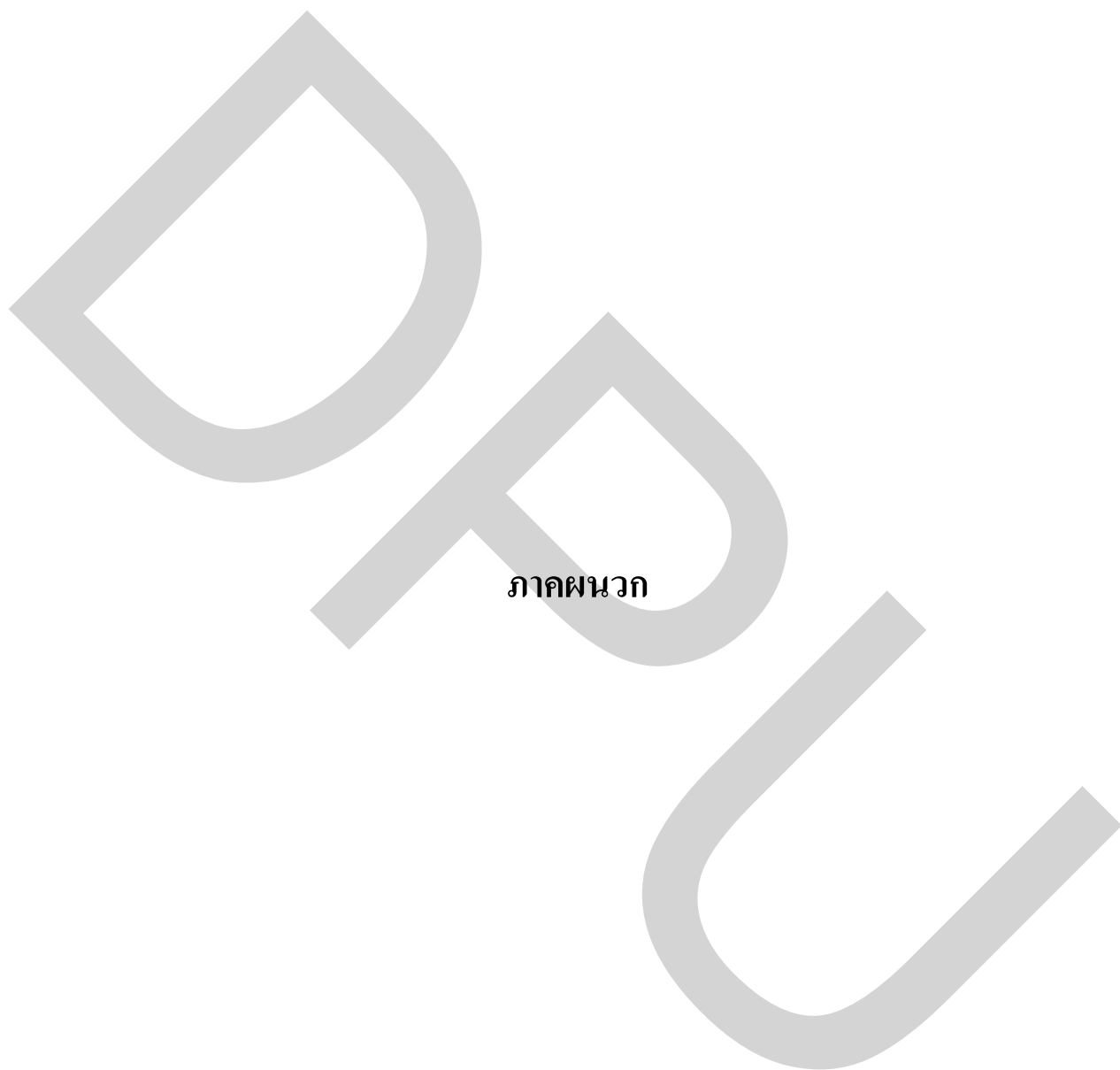
ภาษาต่างประเทศ

ELECTRONIC SOURCES

- American Psychological Association. (2007). **Learner-Centered Psychological Principle : A Framework for school Reform and Redesign**. (online). Available :
<http://www.apa.org/ed/cpse/LCPP.pdf>.
- Bolton, Jennifer. (1995). **Baby Eagles**. Columbus, Ohio: SRA Macmillan/Mc. Graw-Hill.

- Devin, Mary Angela. (1989, December). **“Operational Factors of Student Support Teams as Related to Special Education Referral and Placement Fates”** Dissertation Abstracts International. 60(52): 2103-A
- Hinds, Kerstin and Park, Alison. (2000). **Parents’ Demand for Childcare in Scotland.** (Online). Available: <http://www.scotland.gov.uk/library3/social/in64-02.asp>
- Jackson, John H., Morgan, Cyril P., Paolillo, Joseph G.P., (1986) **Organization Theory: A Macro Perspective for Management. 3rd ed.** New Jersey: Prentice Hall.
- Johnson, Douglas Michael. (1987, March). **“Instructional Leadership Activities of Nonurban Elementary Principals: Self-Perceived Changes and Effects Since Mandated Compliance with the Education of all Handicapped Children Act of 1975 (pt.94-142)”** Dissertation Abstracts International. (9): 3261-A
- McCombs, B.L., Whisler, J.S. (1997). **The Learner-centered Classroom and School.** San Francisco: Jossey-Bass.
- Nye, Kenneth Earl. Z (1996, May). **"The Effect of School Size and Interaction of school size and class type on selected student Achievement Measures in Tennessee Elementary school"** Dissertation Abstracts International. 56(11):4371
- Parsons, Carl. (1994). **Quality Improvement in Education Case Studies in School Colleges and Universities.** London: David Fulton.
- Rowley. (1996). **The Basics of Information Systems/Jennifer Rowley 2nd ed.** London: Library Association.
- Sammons, P., Hillman, J. and Mortimore. (1995). **Key Characteristics of Effective School: A Review of school Effectiveness Research.** London: Office for Standards in Education.
- Steers. Richard M. (1977). **Organization: Effectiveness: A Behavioral View.** California: Goodyear Publishing.
- Willms, Douglas J. (1997). **Parental Choice and Education Policy.** (Online). Available <http://www.unb.ca/crisp/9706.pdf>.

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบริหารการศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. ด้านการจัดกิจการนักเรียน ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ และพิจารณาให้ตรงกับความเป็นจริง ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป คำตอบของท่านถือเป็นความลับ และในการนำเสนอผลการวิจัยจะเป็นไปในภาพรวมโดยไม่มีผลกระทบต่อท่านและหน่วยงานต้นสังกัดแต่อย่างใด

ขอขอบคุณ

สุปราณี วิชะรังสรรค์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

ตอนที่ 1 สถานภาพพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมคำลงในช่องว่าง ..... ที่กำหนดให้ และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับข้อมูลของท่าน

- 1) ขนาดโรงเรียน ขนาดเล็ก (มีนักเรียน 1-300 คน)
 ขนาดกลาง (มีนักเรียน 301-1,000 คน)
 ขนาดใหญ่ (มีนักเรียน 1,001 คนขึ้นไป)
- 2) วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
- 3) ตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
 ครูหัวหน้าหมวดวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพการศึกษา
-

ตอนที่ 2 การจัดการคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
คำชี้แจง ขอให้ท่านอ่านข้อความที่ละเอียดแล้วพิจารณาว่าระดับสภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา
 โรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย
 ลงในช่อง ด้านขวามือของแต่ละข้อของแบบสอบถามที่ตรงกับสภาพการจัดการมากที่สุด
 โดยมีเกณฑ์การแบ่ง 5 ระดับ จากมากที่สุด ไปถึงน้อยที่สุด ดัง ที่ปรากฏในแบบสอบถาม

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านบริหารการศึกษา					
1. ปรัชญาของโรงเรียนมีสาระสำคัญที่สอดคล้องกับปรัชญา และจุดหมายของการจัดการศึกษาของชาติ					
2. สนองความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง					
3. ปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนเหมาะสมและใช้เป็นเครื่องชี้นำการดำเนินงานของโรงเรียนได้					
4. สถานศึกษามีแผนภูมิการจ้ดองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานเป็นลายลักษณ์อักษร					
5. มีคำสั่งมอบหมายงานผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน					
6. บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน					
7. สถานศึกษามีแผนพัฒนา แผนกลยุทธ์ มีตัวบ่งชี้ความสำเร็จ					
8. สถานศึกษามีแผนปฏิบัติการประจำปี และมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับทุกแผน					
9. ปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายและสำเร็จตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ					
10. สถานศึกษามีคู่มือ/แนวปฏิบัติสำหรับบุคลากรครบถ้วนทุกฝ่าย					
11. สถานศึกษาให้การสนับสนุนและส่งเสริมการรวมตัวจัดตั้งทีมปฏิบัติการเฉพาะกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
12. ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา					

อย่างเป็นระบบต่อเนื่องเพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียน					
13. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจในการทำงานและรักษากิจกรรม					
14. อัตราการลาออกและการทำผิดทางวินัยลดลง					
15. ผู้บริหารมีการวางระบบกลไกที่ดีในการประกันคุณภาพภายใน และเป็นไปตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ					
16. สถานศึกษานำผลตรวจติดตามและการประเมินภายในและภายนอกไปปรับปรุงการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
17. สถานศึกษามีแผนการใช้จ่ายเงินที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน					
18. มีการตรวจสอบและรายงานด้านการเงินอย่างเป็นระบบและโปร่งใส					
19. ดำเนินการบริหารจัดการให้มีประสิทธิผลคุ้มค่า					

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

สภาการจัดการคุณภาพการศึกษา	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน					
1. ศึกษาและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ท้องถิ่น และผู้เรียน					
2. สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
3. สถานศึกษามีการนำสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ไปใช้อย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ถูกต้อง					
4. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความถนัดและความสามารถของผู้เรียน					
5. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง					
6. โครงสร้างหลักสูตรสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน					
7. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
8. มีการประเมินผลในสภาพจริงของผู้เรียนเพื่อให้เห็นความก้าวหน้า พัฒนาของผู้เรียน					
9. ใช้การประเมินผลหลายรูปแบบ					
10. มีการใช้ผลการประเมินพัฒนาผู้เรียน					
11. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานที่เขตพื้นที่การศึกษากำหนดทุกกลุ่มสาระ					
12. ผู้เรียนแสวงหาวิธีเรียนและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้					
13. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
14. มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้					
15. พัฒนาสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการสอนให้ทันสมัย					
16. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและให้เป็นแหล่งเรียนรู้					

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
17. จัดมุมวิชาการให้เป็นแหล่งเรียนรู้					
18. จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
19. จัดสถานที่ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้					
20. จัดห้องเรียนให้สะอาด สบายงาม สีสดใสเพื่อจูงใจผู้เรียน					

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

สภาพการจัดการคุณภาพการศึกษา	ระดับการจัดการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน					
1. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม					
2. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสนองต่อความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน					
3. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเอื้อและเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ					
4. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะผู้เรียน					
5. มีการจัด บริการ โภชนาการและสุขภาพที่ถูกต้อง สุขลักษณะและเพียงพอ					
6. จัดสันตนาการ และบริการตรวจสอบอย่างทั่วถึง					
7. มีการจัดสวัสดิการ ความช่วยเหลือ ที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนที่มีความจำเป็นมีโอกาสได้เรียนอย่างเต็มที่					
8. มีการจัดบริการแนะแนวทุกด้านอย่างทั่วถึง และเป็นระบบ					
9. ส่งเสริมให้รับผิดชอบและมีระเบียบวินัย					
10. มีการกำหนดกฎระเบียบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนอย่างชัดเจน และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง					
11. มีการดูแล ติดตามความประพฤตินักเรียนอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่อง					
12. มีการใช้ข้อมูลด้านความประพฤตินักเรียนมาพัฒนา งานปกครอง					
13. จัดกิจกรรมนักเรียนที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่าง หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัย					
14. มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมตาม ความสมัครใจ					
15. มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน อย่างต่อเนื่อง					

ปัญหา

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายชาญวิทย์	จรตระการ	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
2. ดร.ทรงพล	ศิริจันทร์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนศิริศึกษา
3. ดร.คณาพร	คมสัน	ศึกษานิเทศน์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการเขต 1
4. นางสาวพาสนา	ชลบุรพันธ์	ศึกษานิเทศชำนาญการพิเศษ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
5. นางมยุรี	บุญช่วย	ผู้อำนวยการ โรงเรียนนพคุณวิทยา

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล

นางสุปราณี วิชะรังสรรค์

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ. 2535 จบปริญญาตรีจาก วิทยาลัยครูเพชรบุรี
วิทยาลัยการศึกษาศาสตร์บัณฑิต

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมวิทยา เลขที่ 11 ถนนวัดกลาง
ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรปราการ 10270
โทร : 02-7025795
โทรสาร : 02-7056183
Email : dow_555@hotmail.com